

Domoljub

Ljubljani, 31. avgusta 1938

Leto 51 • Štev. 35

Kam z mladino

Sedaj je prišel zopet tisti čas, ko si belijo starši glave, kam z mladino, kam s sinovi, kam s hčerami, ki so dokončali osnovne šole. Nič manj ne muči to vprašanje onih, ki imajo otroke, kateri so dokončali srednje in visoke šole.

Tolika skrb za otroke je lepa čednost slovenskih staršev, pa prav v tem odločilnem trenutku mnogo greše — sebi in otrokom v škodo.

Inteligenca v današnjih dneh je silno širok pojem. V predvojnem času smo imeli za inteligenta, kdor je dokončal vsaj srednjo šolo z maturo. Danes merimo inteligenco že z drugim merilom, z merilom, ki pride iz žepa in sega z drugim koncem zopet vanj. Upravičeno! Življenje je čedalje težje in kdor si v teh težkih časih pribori eksistenco — je gotovo inteligenten. Gledamo tedaj vse bolj realno kot kdaj prej. Zatorej se mora tudi izobraževanje mladine zasukati v to smer.

Za ves slovenski narod ni prostora za pisalnim strojem, prav tako pa tudi ni edino zveličavna le pisalna miza. Se vedno drži, da ima rokodelstvo zlato dno, še vedno nudi zemlja oratarju dovolj kruha.

Glejmo akademika: 7 let predšolske dobe, 4 leta osnovne šole, 8 let srednje šole, 1 leto vojaščine, vsaj 4 leta akademskih študij zneso 24 let. Brezposelnost, ki izvira iz prevelikega števila inteligentov, traja včasih mnogo let, povprečno pa vsaj dve leti. Potem dobi slabo plačano pripravniško službo, ki traja zopet najmanj 2 leti. Nato ima prva leta nastavitve majhne plače. Računa se lahko, da pride v ugodnem slučaju akademik do skromne, stanju primerne službe med 30 in 35 letom, mnogokrat pa tudi še pozneje.

Poglejmo še obrtnika. Navadno je že z 18 letom pomočnik, ki se čeprav le skromno, za silo sam preživlja. Ugovarjate, češ, koliko je pa brezposelnih! Priznam! A ne glede na vse one, katere je povojna doba izpridila v delomrznost, ki se vsi skrivajo pod plaščem brezposelnosti, smelo trdim: kdor se z veseljem posveti svojemu poklicu in zna skromno živeti, je do malega vsak pri delu pod pogojem, da je seveda njegova zmožnost in obnašanje toliko primerno, da je zrel za človeško družbo. Da seveda noben službodajalec ne gleda rad slabega delavca, je razumljivo. Stalnost v zaposlenosti si ustvari obrtniški delavec pred vsem s svojo pridnostjo. Vestnega, dobrega delavca noben gospodar rad ne pogrša in ga tudi rad primerno plača. Razumljivo je, da mora obrtniški delavec najprvo sam pokazati svoje zmožnosti, potem šele more računati na naklonjenost gospodarjevo.

Zatorej: obrtniški stan ni sramoten, ni nizkoten, zahteva pa seveda zaradi višje kulturne višine človeštva tudi boljšo strokovno izobrazbo. In v tej smeri je še dovolj in veliko kruha za našo mladino, katero pa v eni sapi tudi svarim: ne domišljaj si, da ne smeš za metlo prijeti, če si strokovno morda boljše izobražen kot tvoj stanovski tovariš! Tudi zate veljajo iste dolžnosti, kot za ostale druge, in sicer najprvo dolžnosti, potem šele pravice.

Daleč za nami so časi, ko smo gledali kmeta čez ramo! Danes je kmet svoj gospodar, zaslužek je njegov, trud mu vsaj skopo poplača zemlja, in ni mu treba stradati, kot je treba marsikateremu »inteligentu«. Res je, da nima pečenke, nima potic, a kruha ima, žgance in mleko! Kmetski sinovi, držite se svoje grude, pridnim rokam vrne zemlja trud in le redkokdaj vas opeharil! Kadar pa ti uime pridelek uničijo, ti je domovina v skromno pomoč, zemlja pa ti povrne morda drugo leto tudi letošnjo zgubo. Težke razmere kmetskega stanu zadnjih let so le bežnega značaja, od leta do leta se te razmere izboljšujejo, zlasti z razdolžitvijo kmeta in ni daleč čas, ko bo naš kmet zopet trdno stal kot nekda in še bolj! Toda — kdo bo takrat gospodaril, mladina, če tebe ne bo, če se mu boš izneverila?

Kot za obrtniški stan, velja tudi za kmetski stan: življenje je čedalje težje in kmetsko delo zahteva dandanes prav tako strokovno izobrazbo, kot katerokoli drugo. Čim boljša

kmečka strokovna izobrazba, tem boljši uspehi v kmetskem gospodarstvu.

Ne silite svojih otrok brez potrebe in če nimajo res izrednega veselja do študija, v srednje šole. Dajte jih učiti obrti, izobrazite jih za dobre gospodarje na domači grudi, sto-teru vam bo ta skrb poplačana. Šola pa na- pravi velikokrat duševne proletarce ne glede na slučaje, ko dijaki omagajo sredi študija bodisi zaradi pomanjkanja duševnih zmogno- sti, bodisi zaradi pomanjkanja gmočnih sred- stev. Taki polinteligenti so v breme človeški družbi, ker niso sposobni ne za ročne, ne za duševne poklice.

Tebi, inteligenca, pa veljaj: Zavedaj se, da je tudi delavec, tudi kmet človek, da bije tudi v telesu tega človeka pošteno srce in da je tudi v možganih tega človeka dovolj razuma, ki je enakovreden tvojemu razumu. Ne zaničuj ga morda zaradi žuljavih rok — poštene so! Ne zaničuj ga zaradi slabše oble- ke — kmet ti ne prideluje kruha s cilindrom na glavi. Ne zaničuj ga, kot ne zaničuješ inženirja, če v delovni obleki popravlja zamazan oljnat stroj! Spoštuj notranjost delavnega človeka in ne sodi ga po njegovi zunanosti! Saj je že tudi marsikdo nosil cilindar na glavi in hodil v fraku — pa smo ga pozneje srečali v blatu človeške družbe, še celo zamenjati je moral frak za — jetniško obleko!

Vrnite tedaj doraščajočo mladino roko- delstvu in domači slovenski grudi, oboje je predpogoj našemu življenju. Kmet ima vse, rokodellec ima vse, inteligentu v pisarni pa manjka dostikrat kruha, obleke in stanovanja, in to ne po lastni krivdi.

Dr. Korošec je govoril na taboru v Ljutomeru

V nedeljo je bil v središču Prlekije, v Ljutomeru, veličasten narodni tabor — proslava 70-letnice prvega slovenskega narodnega tabora. Na taboru se je zbralo do 10.000 zborovalcev. Posebno navdušeno je narod pozdravljaval svojega voditelja dr. A. Korošca, ki je imel na taboru tale pomemben govor:

Dragi moj narod! Danes ob proslavi dvajsetletnice naše ljube domovine in Jugoslavije slavimo obenem tudi 70 letnico prvega tabora na Slovenskem, ki je bil pri vas v Ljutomeru 9. avgusta 1868. Ljutomerskemu taboru je sledila isto leto in naslednja leta cela vrsta večjih in manjših taborov po vseh slovenskih pokrajinah. Tabori so bili mesta, na katerih je slovenski izobraženec prvič v zgodovini stopil v najožji stik s slovenskim narodom ter se z njim razgovarjal in sklepal

o slovenskih vprašanjih. Tabori so Slovencem izoblikovali in obenem razširili narodnostni program in narodno zavest zanesli v najširše narodne sloje. Ko so ravno na ljutomerskem taboru murpoljski in slovenjgoriški kmetje pritrjevali in vzklikali govorniku dr. Razlagu in od navdušenja vihteli klobuke, je prvale slovenskih pisateljev Josip Jurčič, ki je bil tudi tukaj navzoč, dejal svojemu sosedu: »Leč se že taja, sedaj smo na dobrem!« In tako je res bilo. Na ljutomerskem taboru in drugih taborih je ljudstvo sprejelo svoj narodnostni politični program in se zanj borilo vse do njegovega uresničenja.

In danes lahko rečemo, da je program slovenskih taborov uresničen, uresničen do zadnje točke, uresničen izključno od naših

(Nadaljevanje na prihodnji strani)

ljudi, uresničen v naši narodni državi Jugoslaviji. Sedaj, ko smo dobili v Ljubljani od sedanje vlade še akademijo znanosti in umetnosti (burno pritrjevanje in vzkliki: Živio!), bi lahko mirno stopili s političnega odra, če bi se ne bali, da nam drugi tega ne zapravijo, kar smo mi pridobili.

Polni zampanja in samozavestno gledamo v bodočnost. Tudi od zunaj nam sedaj ne preti nobena nevarnost. Z vsemi sosedi živimo v mirnem prijateljstvu. Sedaj je tudi Madžarska, s katero še niso vsa vprašanja razčiščena, stopila v krog naših prijateljev. Nam, hvala Bogu, ni treba dan za dnem trepetati, da bomo sedaj in sedaj napadeni, ampak lahko vsak večer mirno pričakujemo prihodnega dne in opravljamo kot zavedni državljani svojo dolžnost. Naše hrabre, dobre oborožene in disciplinirane vojske noben tu niti omeniti. Tega našega skozi in skozi varnega položaja mnogi ne znajo ali pa nočejo ceniti.

Mi pa danes tukaj na drugem ljutomerskem taboru lahko rečemo: Ta naša zemlja, katere narodno zavest je začel buditi prvi ljutomerski tabor pred 70 leti, ta zemlja naših dedov in pradedov bo ostala zemlja vaših otrok in vnukov, bo ostala slovenska zemlja v jugoslovanski državi vekomaj!

Slovenska govorica, slovenska pesem, slovenska zavest bo živela vekomaj! Mi bomo ostali in hočemo ostati v svoji narodni državi Jugoslaviji vekomaj!

Kakor je pred 70 leti naš kmet in naš obrtnik in naš delavec razumel svoje buditelje in jim viharno pritrjeval, tako smo prepričani, da nas bo tudi danes muropoljski in slovenjgoriški človek razumel ter se nadalje oklepal svoje slovenske govorice, svoje slovenske zemlje in svoja jugoslovanska države.

Kakor Srb ljubi svojo z junaško krvjo prepojeno zemljo in svojo govorico, kakor Hrvat z vsem ognjem svojega srca ljubi svojo lepo domovino in govorico, tako tudi mi Slovenci ljubimo svojo zemljo, svojo govorico, svoj narod, a vse skupaj bodimo dobri in zvesti Jugoslovani!

Gotovo je, da pričakujete danes od mene poleg patriotskih in nacionalnih izjav tudi nekaj političnih izjav. Kakor veste, sem jaz kri iz vaše krvi, sin teh prelepih krajev okrog Ljutomera in nas veže že staro politično prijateljstvo in tovarištvo. Mnogo bojev smo skupaj bojevali, mnogo zmag smo priborili za našo zastavo, hvala Bogu, premagani nismo bili nikdar. Tako nam Bog pomagaj tudi v bodoče.

Kakor ste včeraj ali danes brali, se je v vladi izvršila mala rekonstrukcija, mala sprememba. Ta mala sprememba oseb ne pomeni spremembe programa. Smer naše vladne politike se ne bo spremenila. Mi ostanemo zvesti svojim programskim izjavam v senatu in skupščini in programu JRJ. Slovenska pesem bi rekla: »Mi pa ostanemo kakor smo bili, enega srca, pa ene misli«.

Bolj kakor za vladno rekonstrukcijo se politični svet sedaj zanima za nove volitve. Kdaj bodo nove volitve? Tako nas sprašujejo na vsak korak. Odkrito in jasno povem: Vlada o tem še ni sklepala, nimamo še nobenega dokončnega sklepa. Zato se pa vse govorice o kakem trdnem postavljenem datumu brez vsake podlage. Kljub temu pa je čas, da že sedaj začnemo z delom za dober izid prihodnjih volitev. Mi se prihodnjih volitev ne bomo, ampak že sedaj lahko postavimo pravo in za izid prihodnjih volitev. V vsej državi

Naša zunanja trgovina in slovenski kmet

Kako stojimo mi z Italijo, nam dovolj glasno priča dejstvo, da so kupili še l. 1929. Lahi od nas za 1.150 milij. dinarjev več od nas, nego mi od njih, leta 1935 samo še za 301 milijonov, a lani komaj še za 158 milijonov. Kaj pomeni to? Da se je dobiček našega trgovanja z Lahi v osmih letih zmanjšal za celih 86%. Kako je padala naša trgovina z Italijo?

izvozili smo leta	milij. din
1924	2.754,3
1929	1971,2
1935	672,—
1936	137,—

Res je, da so bile l. 1936. nesrečne sankcije in da se je lani izvoz zopet znatno dvignil, vendar je ta dvig daleč zaostal za normalno in letos vnovič jako pada. In italijanski trg smo mi smatrali včasih za nekako stalnega. Res je, v Nemčijo naš izvoz narašča, a že zadnjič sem dokazal, da Nemci nas prav nič ne potrebujejo in da kupujejo od nas le iz političnih razlogov, da nas gospodarsko nekako zaslužijo. Vsa druga naša zunanja trgovina je bolj ali manj slučajna, od danes do jutri, tako da je trdno ne moremo računati skoraj s prav nobenim zunanjim trgovcem več. To se vidi tudi v trgovskih pogodbah s tujimi državami, ki se vse sklepajo na prav kratko dobo. Še ena trgovska pogajanja niso končana, je že potekla pogodba z drugo državo in moramo biti zato v neprestanih trgovinskih pogajanjih na vse strani in pri nobenih ne moremo vedeti, za koliko bomo zopet okrnjeni in kaj bomo lahko še tja izvozili.

Kaj sledi iz vsega tega? Da so izgledi za naš izvoz vsako leto neugodnejši. To dejstvo prihaja za nas še tem bolj v poštev, ker so naše cene iz zadnjih razloženih razlogov navadno precej nad svetovnimi cenami. Čeprav mi doma tarnamo zaradi nizkih cen kmetijskih pridelkov, so vendar le te tako visoke, da nismo konkurenčni na svetovnem trgu niti z drugimi kmetijskimi državami, kaj šele z velikimi prekomorskimi kmetijskimi proizva-

bo ponovno zmagala JRJ, na Hrvatskem bo tokrat še močna bivša HSS, vse druge stranke in pa stranice ostanejo, kakor se Srb izraža: »politična boranija, droben filžolek, katerega bomo drugi pozabili. Kdaj torej bodo nove volitve? Da volitve še ne bodo jutri, za to naj vam bo dokaz dejstvo, da vlada tudi še ni prinesla odločbe o volivnem zakonu, po katerem naj se prihodnji volji. Res je, da je vlada obljubila nov volivni zakon, a se ni vezala na noben termin. Zaradi tega bo morala vlada v prihodnji dobi odločiti tudi o tem, ali že sedaj predloži senatu in narodni skupščini nov volivni zakon, ali pa svojo dano obljubo prenese na novi parlament.

Vse to so stvari, o katerih danes še ne moremo s točnostjo govoriti, a bližnja bodočnost bo prinesla jasnost tudi v ta vprašanja.

Mi pa se vrnimo k predmetu, s katerim smo začeli, k prvemu ljutomerskem taboru pred 70 leti. Mi prosimo Boga: Bog nam daj in ohrani narodnega idealizma in duha, ki so ga imeli pred 70 leti naši očetje in dedi, in vsem bo šlo dobro!

jalci. Naše vino je n. pr. eno najdražjih na svetu.

Razen tega mi sploh nimamo blaga, ki ga danes svetovni trg zahteva. Nedavno je pisec tega članka govoril z inozemskim konzulom in se pritoževal, zakaj ne kupi njegova država od nas skoraj nobenega vina, temveč raje dalmatinsko, laško in špansko. »Kaj pa hočete«, mi odgovori, »saj ne dobimo pri vas niti treh vagonov enotnega vina. Vsak vinogradnik ima drugačnega in kako naj potem skušamo vpeljati pri nas tak tip vaših vin. Neštetokrat se je že dogodilo, da so prišli inozemski kupci na naše živinske sejme, a so odšli praznih rok, ker je naša živina preslaba, da bi jo kupovalo inozemstvo, ki ima boljše na preostanjanje. Isto je s sirom in raznimi drugimi pridelki in izdelki. Danes zahteva inozemstvo najboljše, tipizirano in standardizirano blago v večjih količinah, ki ga mi kratko in malo nimamo.

Iz vsega tega je torej jasno razvidno, da na kak pomembnejši izvoz naših kmetijskih

VINO pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani

pridelkov mi za bodoče ne moremo več računati, razen za les še in za sadje, a tudi to le, če bo res dobro. Ne rečem, da velja to za vedno, toda pogoj je, da temeljito preusmerimo naše kmetovanje v gornjem zmislu, kar pa zahteva znanja, časa in tudi — investicij. A kje dobiti denar zanje?

Preostane nam Slovencem zato za enkrat skoraj samo naš notranji trg doma in tu sem morajo biti obrnjeni naši pogledi. Gre zato, da bo naše kmetijstvo zadovoljilo vsaj slovenski trg, kar je treba žal še posebej poudariti, kajti mi tako nazadujemo, da nas že celo tu izpodrivajo drugi. Na Gorenjskem že danes pojedjo prav precej hrvaškega govejega mesa, mi kupujemo hrvaške konje, koljemo hrvaške prašiče, pijemo dalmatinsko in banško vino in pojemo že prav precej hrvaških mlečnih izdelkov, da o vojvodinskem kruhu sploh ne govorim.

Domači trg ima v današnjih svetovnih gospodarskih prilikah tudi to prednost, da je on edino stalen in zanesljiv in ga z dobro organizacijo in dobro gospodarsko politiko lahko še zelo, zelo povečamo. Razen tega imamo mi mnogo možnosti in pogojev, da si osvojimo z nekaterimi našimi pridelki še precejšnje in važne trge po nekaterih drugih jugoslovanskih pokrajinah. Toda o vsem tem ob drugi priliki.

Za vse to je pa potrebna popolna preusmeritev vsega našega kmetijstva in kmetovanja.

F. E.

Dobro in poceni

kupite vsakovrstno oblačilno blago pri
staroznani manufakturni trgovini

Janko Češnik

Ljubljana, Lingarjeva ulica 1.

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALA

Podpisani Anton Zorman sem pogorel in potrjujem, da sem danes od uprave Domoljuba kot njegov naročnik potom župnega urada v Predosljah točno prejel podporo v znesku 1000 din, za kar se iz srca zahvaljujem.

V Bobovku št. 7, dne 26. avgusta 1938.

Anton Zorman, l. r.

OSEBNE VESTI

o Kraljevič Andrej, ki je bil nedavno operiran na slepiču, je že zapustil ljubljansko Leonišče in se zdrav vrnil na Bled. — Zdravniki so bili odlikovani in obdarovani; tako tudi sodelujoče redovnice.

o Za novega vodjo (rektorja) v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano je imenovan g. kanonik Jože Simenc, doslej župnik v Naklem. Čestitamo!

o Stiriideset let že služi Feliks Pirc kot trgovski sotrudnik pri ljubljanski tvrdki F. Ka. Souvan. Na mnoga leta!

o 70 letnice rojstva je obhajala te dni v Skočjanu na Dolenjskem Sinkovčeva mama. Zivela!

DOMAČE NOVICE

d Narodni odbor v Ljubljani Vas vabi na Slovenski dan v Kočevju.

d Spomin posvetitve Marijinega svetišča na Rakovniku v Ljubljani bodo letos obhajali v nedeljo 11. septembra. Pri večerni proslavi v soboto si bodo oazežili spomine na tisti nepozabni dan, ko je tedanji nuncij in sedanji kardinal dr. Hermenegild Pelegrinetti v navzočnosti nepreglednih množic blagoslovil in posvetil svetišče Marije Pomočnice, kamor od blizu in daleč tako rado zahaja verno slovensko ljudstvo.

d Nadškofu žele čimprejše ozdravljenje. Predsednik vlade dr. Stojadinović je prosil narodnega poslanca g. Mikašinoviča, da v bolnišnici usmiljenih sester obišče hrvatskega metropolita dr. Alojzija Stepinca in mu želi čimprejše okrevanje. Nadškof dr. Alojzij Stepinac se je dr. Stojadinoviču pristržno zahvalil za njegove želje. Nadškofa je nato obiš-

skal tudi minister Dragiša Cvetković in mu želel skorajšnje okrevanje.

d Oba sta bila zelo zmerana. Najstarejša dvojčka v Jugoslaviji sta pač 88-letna Martin in France Drahsler v Suhadolu. Martin je kmetoval na domačiji in je imel 7 sinov. Najstarejši je padel v svetovni vojni, trije so umrli, trije pa žive in so zdravi. France je služil 52 let kot železničar. Iz Boštanj je hodil dnevno v 2 uri oddaljeni Zidani most. Ima 3 sinove in hčer. Oba sta zelo zmerana in nista nikoli kadila.

d Stroški za ljubljansko vseučiliško knjižnico bodo znašali še 5 milj., torej skupaj 12 milijonov dinarjev. Knjižnica se bo naselila v nove prostore šele drugo leto, ko bo zidovje dovolj suho, da ne bodo knjige trpele škode zaradi vlage.

d V ministristvu za socialno politiko pripravljajo zakonske načrte o zaščiti rodbine, novorojenčkov, otrok in mladine ter zakonski načrt o bolnišnicah in ureditvi zdravstvene službe.

d Drugi balkanski kongres za varstvo otrok bo v Belgradu od 2.—6. oktobra na tamonjem veleselju. Zbora se udeležijo poleg zastopnikov vseh balkanskih držav tudi Anglija, Nemčija, Madžarska, Češkoslovaška, Italija, Francija in Sev. Amerika.

d Ali je to de pike prav? Mariborske železniške delavnice so letos sprejele 40 gojencev v svojo obrtno šolo. Naval prosilcev je bil nenavaden ter je prišlo k izpitom, ki so se oni petek zaključili, nič manj kot 400 kandidatov. Drvaža je imela znaten dohodek od tega, saj so plačali vsi ti prosilci na kolovinah in raznih pristojbinah okrog 80.000 din.

d Zopet okradena župna cerkev. V sredo 24. avgusta je neznan tat odnesel iz male zgodovinske cerkvice sv. Duha mal lesen kip, ki predstavlja Zveličarja v grobu ležečega. Kip je iz 16. stoletja in predstavlja zaradi zelo lepe izdelave in častiljive starosti večjo vrednost; ukraden je bil tudi umetniško dovršen angelček na krstnem kamnu, tudi lesen (iz 18. stoletja). Sumimo pregorečega ljubitelja umetnin. Svarimo pred nakupom! Škoda zaradi ukradenih kipov znaša nad 1000 din. Naj bo to za svarilo varuhom cerkva.

d V juliju so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za 21.5 milij. din. V juliju 1938 so

† Vinko Poljanec

Dne 26. avgusta je v Skočjanu na Koroškem po hudi bolezni umrl tamkajšnji župnik msgr. Vinko Poljanec. Sledeči ponedeljek dopoldne so blagega gospoda ob veliki udeležbi ljudstva pokopali.

Zalostna vest, da je umrl župnik v Skočjanu, bivši dolgoletni prosvetni vodja koroških Slovencev, je bridko zadela ne samo vse naše koroške rojake, temveč tudi vso

slovensko javnost. Župnik Vinko Poljanec je bil eden najbolj vidnih voditeljev koroških Slovencev, ki ni onahnil do poslednjega dne. Taki značaji so v današnjih dneh vedno eno nogo v grobu.

Pokojnik se je rodil 26. marca 1876 v vinorodni fari Sv. Urbana pri Ptuj. Med svetovno vojno je mnogo pretrpel, najhuje pa mu je bilo ob prevratu, ko je marsikdo s Koroškega pobegnil, škocijanski župnik pa je ostal na svojem mestu, v smrtni nevarnosti dan in noč. V svojem delovanju na Koroškem je imel do 700 shodov in zborovanj, kjer je, neredko že obupane domačine utrjeval v ljubezni in odločnosti do slovenstva in katolištva.

Za ves slovenski narod in posebej še za koroške Slovence pomeni smrt župnika Vinka Poljanca strašen udarec, ki ga bodo težko preboleli. Mučeniško je bilo življenje škocijanskega gospoda, mučeniška njegova smrt. Zato pa delo, ki ga je Vinko Poljanec za slovenski narod in za svoje ljubljene Korošce napravil, ne bo zastoj. Župniku Vinku Poljancu trpečemu voditelju koroških Slovencev, do smrti zvestemu sinu slovenskega naroda, je zagotovljen trajen spomin! Slava mu!

po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani narasle skupne vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah za 21.494.720 dinarjev na 1.094.884.600 din Vloge na knjižice so narasle za 2.8 milij. din na 637.673.969 dinarjev, vloge v tekočem računu za 18.6 milij. na 457.210.831 din. — Vloge na knjižice so narasle pri 7 hranilnicah, vloge v tekočem računu pri 10, skupne vloge tudi pri 10 hranilnicah. Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 7 hranilnicah, v tekočem računu pri 10, skupno število vlagateljev pri 7 hranilnicah in

Del desetisočglave množice, ki se je udeležila v nedeljo narodnega tabora v Ljubljani.

znaša 133.956, torej nekaj manj ko dne 30. junija 1938. Celotna slika gibanja vlog pri hranilnicah je torej zelo ugodna in dokazuje, da se zaupanje v hranilnice in denarne zavode stalno dviga, kar se kaže zlasti pri novih vlogah.

d Mladinsko okrevanje v Dalmaciji bo letos zgradila naša banovina. Celotni gradbeni stroški bodo znašali 1.400.000 din. Ta mladinski dom bo imel prostora za 150 otrok.

d Licitacija za preureditev državne česte Kranj-Naklo bo v gradbenem ministrstvu v Belgradu 21. septembra. Čudno, da niso licitacije za slovensko cesto razpisali nekje še bolj na jugu, recimo tam okrog Bitoljal!

d Na posiv ljubljanske občine so se nedavno javile pri magistratu matere z deset ali več otroki: dve sta rodili po 20 otrok, ena od teh živi v mestu in je stara 78 let! Po deset otrok je imelo 75 mater; po enajst 50 mater, po dvanajst 43 mater, po trinajst 25 mater, po štirinajst 16 mater, po petnajst 8 mater, po šestnajst 12 mater, po sedemnajst pa 12 mater.

d Izvoz sadja. Dne 22. avgusta je bila v Belgradu v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine seja strokovnega odbora za sadje. Na seji so razpravljali o določitvi dneva, ko bo dovoljen izvoz našega sadja v inozemstvo. V naši državi so do sedaj dovoljene količine za izvoz svežih sliv, in sicer v Nemčijo 2200, v Češkoslovaško 1200 in v Francijo 200 vagonov. Slive so letos v goratih krajih zelo dobro rodile. Računajo, da bo izvoz svežih sliv znašal nad 3000 vagonov, izvoz suhih pa nad 1500 vagonov.

d Delavski stanovanjski oddelček z 48 stanovanji bo zgradila tam za Bežigradom v Ljubljani.

d Glavar pravoslavne cerkve v Ljubljani. Dne 23. avgusta je prišel v Ljubljano patriarh dr. Gavril v spremstvu plaškega in bitolskega episkopa. Popoldne je bil sprejet pri knezu namestniku na Brdu, popoldne se je vrnil v Ljubljano, kjer je v spremstvu predstavnikov pravoslavne občine v Ljubljani obiskal najprej pravoslavno cerkev v Tivoliju, nato se je sprehajal po tivoljskem parku, odšel na ljubljanski grad, odkoder je občudoval lepoto mesta in naše dežele. Visoki pravoslavni cerkveni dostojanstvenik se je o lepota naše dežele, o njeni kulturi in njenem napredku izrazil nadvse povoljno, rekoč, da je naša dežela kakor raj, ki ga je Bog zasadil v jugoslovansko državi.

d »Suka na bedru jim meč, dviga jim v prsih pogum.« Te dni je bilo v Zagrebu običajno letno zborovanje Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Zborovanje je minevalo v zelo napetem ozračju. Pri blagajni-

Obiski naših rojakov iz tujine

Slovenija je letos deležna mnogo obiskov svojih izseljencev. Številni so izseljenci iz Amerike, prav tako številni pa so tudi izseljenci, ki delajo v Nemčiji in Franciji. Dne 2. avgusta je prišlo z brzovlakom iz Francije v Ljubljano 80 slovenskih rudarjev. Prišli so nenapovedano zato, ker je organizacija, ki misli, da ima edino ona monopol na slovensko delavstvo, gladko zamočala njihov prihod in so slovenski delavci po dolgem potovanju na ljubljanskem kolodvoru bili razočarani. Naši internacionalisti se jih pa tudi niso bogve kaj spomnili, čeprav mislijo, da so slovenski rudarji zgolj njihovi ljudje. Ti rudarji so prišli iz Livina v okrožju Pas de Calais, kjer vodi dušebrižništvo msgr. Valentin Zupančič. Dne 21. avgusta so se ti slovenski rudarji zopet tiho in skromno vrnili v Francijo. Ob tej priliki moramo povedati, da nihče nima pravice prisvajati so ljudi, ki prihajajo v domovino, pa čeprav ve za nje samo Strokovna komisija, to se pravi socialistična organizacija. Med te-

mi rudarji, ki so bili avgusta meseca v Sloveniji, je bilo najmanj polovica dobrih katoličanov! Dne 23. avgusta je prišlo v Ljubljano 140 naših izseljencev, ki so dospeli pod vodstvom Antona Švelca, izseljen. duhovnika v Aumetzu v Franciji. Na Jesenicah jih je sprejel Janko Švajger, tajnik ministrstva za socialno politiko, ter jih spremljal do Ljubljane, kjer jih je pozdravil ravnatelj izseljenske pisarne Fink.

Kakor smo poročali, je 5. avgusta dospelo iz Nemčije 430 oseb, naših izseljencev in njihovih družinskih članov, dne 24. avgusta so se vrnili zopet v Nemčijo. Odpeljali so se z vlakom, ki je imel 20 vagonov iz Nemčije.

Za dne 5. septembra pa pričakujemo zopet večjo skupino naših izseljencev iz Nemčije.

Vsi vtisi, ki jih imajo naši izseljenci pri obisku v Sloveniji, so zelo ugodni in upamo, da bodo taki tudi vtisi prihodnjih skupin.

škem poročilu je prišlo do takšnega viharja ugovorov in razgrajanja, da je policijski komisar razpustil zborovanje. Učitelji so zapeli državno himno, nato pa je velik del vzgojiteljev odšel na grobove hrvatskih velemož ter položil vence. Uprava učiteljskega združenja je pozvala prizadeto članstvo na nov občni zbor, ki bo zopet v Zagrebu zadnje dni septembra. Kako morejo ljudje brez discipline, vzgajati v disciplini druge?

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« gretnice vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zauživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po mla. soc. pol. in nar. zdr. 8. br. 1343, 26. V. 33.
d Naš izvoz pšenice je od 1. do 20. avgusta letos znašal okoli 1300 vagonov v vrednosti 20.000.000 din.

d Eden, ki nas je pred svetom umazal. »Slovenec« je poročal, da je češkoslovaški državljani Jaroslav Brych izgubil tri kovčge z obleko s svojega avtomobila, ko se je vračal z našega Primorja v domovino. Te kovčge so izsledili sedaj orožniki v Macincu pri Čakovcu. Našel jih je neki Štefan Vučelič ter jih pobral. Doma je začel obleko in perilo, ki ga je našel v kovčgih, razprodajati. Sramota!

d Novi vlaki na naših železnicah. Nedavno je bilo v glavnem ravnateljstvu državnih

železnic posvetovanje za nov vozni red za l. 1939-40. Sestanka so se udeležili poleg zastopnikov banovin tudi odposlanci raznih drugih ustanov. Ljudstvo v korist in železnici prav gotovo ne v škodo bi bilo, ako bi merodajni gospodje tozadevno iskali nasvet tudi pri naših županstvih.

d Nova letalska prega. Dne 23. avgusta dopoldne je bil odprt letalski promet na progi Belgrad—Podgorica—Tirana. Prvo letalo je iz Belgrada odletelo proti Podgorici ob 10.25 in prispelo v albansko Tirano ob 12. Popoldne ob 4 se je letalo vrnilo v Belgrad.

d Slovenci! Slovenke! pridite v narodnih nošah, fantovskih in dekliških krojih na »Slovenski dan« v Kočevje.

d Za slovenske otroke iz tujine. Oni večer je z vlakom dospelo iz Nemčije čez Jesenice 38 otrok slovenskih izseljencev v Nemčiji. Ta izlet je organiziral in vodil g. Mirko Kranjc, izseljenski odposlanec naše države v Düsseldorfu. Na kolodvoru je otroke sprejel zastopnik banovine izseljenski komisar Fink. Otroci so spali v akademskem zavetišču, prehrano pa so imeli v Delavski zbornici. Drugi dan dopoldne so otroke pregledali na zdravstveni polikliniki, nato pa odpeljali z avtobusom v Kraljevo, kjer bodo uživali pod skrbnim nadzorstvom zdravnikov in učitelje tri tedne počitnic. Ta obisk slovenskih otrok iz Nemčije pomenja prvi poizkus, da seznanimo otroke naših izseljencev z domovino in da se nauče našega jezika. Če bo poizkus uspel, bomo prihodnje leto pripravili večje zlete otrok izseljencev v domovino.

d Celotno vrsto mladoletnih izseljencev so zaprli v Ljubljani. Od raznih, največje seveda od premožnih gospodov so izseljevali velike vsote denarja z grožnjo, da jih sicer ovadijo zaradi spolne zablode z njimi. Morda se je ustrašil tudi marsikak povsem nedolžen ter

Preselili smo se!

„LEKARNA PRI ANGELOV“ Mr. ph. Andrižič v Novem mestu (spodnja lekarna) se je preselila v novourejene prostore na Ljubljansko cesto št. 14 poleg manufakturne trgovine K. Barborič in Glavne trafike.

Lekarna je urelena po najnovejših zdravstvenih predpisih in ima na zalogi vse najnovejša in inozemska zdravila za ljudi in za živino.

Spravna procesija proti brezbožnikom

Kakor poročajo angleški katoliški listi, bo 16. septembra po londonskih ulicah šla tih procesija katoliških vernikov, ki bodo s to javno procesijo skušali zadostiti za javne žalitve božje po londonskem svetovnem kongresu brezbožnikov. Verniki bodo skupaj s svojimi dušnimi pastirji šli od cerkve svetega Jurija v Southwarku (južni del Londona) v westminstrsko katedralo. Pri tej spravi procesiji ne bodo nosili nikakih cerkvenih zastav in bander. Kardinal Hmsley je za ta namen izdal pastirski list, v katerem je omenjeno nalogo spravi procesije odločno poudaril. Ta

procesija ne bo izzivajoč, marveč molčeč ugovor. Zato v procesiji tudi ne bodo nosili nikakih napisov, zastav in tablic s protestnim besedilom. Ze celih devet let londonski katoličani niso priredili take velike javne procesije. Zadnja velika javna demonstracija londonskih katoličanov je bila leta 1929, ko so obhajali stoletnico katoliške osvoboditve na Angleškem. Takrat se je tiste slavnosti v slavnostnem sprevedu udeležilo 30.000 katoliških vernikov. Sedaj upajo, da bo pravna procesija londonskih katoličanov dne 18. septembra še bolj obiskana.

meneč da ima potem mir in se reši sitnosti, izročil tak znesek, namesto edino pravičnega, da jih da zapreti, kar se je slednjič zgodilo na zahtevo ene take osebe. — Kako se je vse to končalo, pa še nismo slišali. Take zgodbe gredo rade v pozabljenje...

d Državno priznani enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu (Dopisna trgovska šola) v Ljubljani, Kongresni trg 2 vpisuje dnevno od 9—12 in od 4—6 popoldne. Tečaj je priznana najboljši. Izpričevala o zaključnem izpitu tega tečaja služijo absolventom kot dokaz redno dovršene vajeniške dobe in poldrugega leta pomočniške prakse v trgovinski obrti. Zavod razpolaga z zares odgovarjajočimi, velikimi učilnicami in zbirkami ter ima edinstveno lego v središču mesta. Vodstvo in učno osebje kvalificirano, pouk vzoren. Vsa pojasnila daje vodstvo zavoda brezplačno.

d Korpulentnim in miščastim, pri katerih se kažejo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izbornu pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josef-ov« grenke vode. Taki ljudje se morajo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S br. 13.485, 23. V. 33.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Prosnova vlade. Odstopili so ministri Vrbanič, Marič in Miletič. Za novega vojnega ministra je postavljen armadni general Milutin Nedić, načelnik glavnega generalnega štaba, za trgovskega ministra je postavljen inž. Nikola Kabalin, za ministra za telesno vzgojo pa dr. Mirko Bujič, župan mesta Splita.

p Posvetovanje Male zveze na Bledu je rodilo uspeh, ker je doseglo, da je bil med Malo zvezo (Jugoslavija, Romunija, Češkoslovaška) na eni in Madžarsko na drugi strani dosežen sporazum, v katerem Mala zveza Madžarom prizna vojaško enakopravnost. Madžarska se obvezuje, da držav Male zveze vojaško ne bo napadala. S tem je v srednji Evropi tako rekoč izginila napetost, ki je do sedaj vladala. V kolikor nas tiče, smemo sedaj reči, da je tudi naša severna meja napram Madžarski zavarovana s prijateljstvom in da okrog in okrog države nimamo več nobenega nasprotnika. Sporazum pa je prav tako važen za Češkoslovaško in Romunijo, ki se jima ni treba več bati, da bi ju mogel kdo na madžarski meji napasti, naj si bi to bila Madžarska sama, ali kdo drugi, ki bi mu Madžarska dovolila prehod skozi svoje ozemlje. V kolikor tiče sporazuma glede narodnih manjšin, pa se bodo pogajanja še nadaljevala pod vodstvom našega ministrskega predsed-

Zahteve slovenskih obrtnikov

Na obrtniškem taboru v St. Vidu so voditelji najmočnejše slovenske obrtniške organizacije, Zveze slovenskih obrtnikov, podali svoje zahteve v obsežnih resolucijah. Iz teh resolucij podajamo kratek izvešček:

Slovensko obrtništvo se zaveda tesne povezanosti vseh panog narodnega gospodarstva, katerega skupni predstavnik mora biti le Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Obrtniki pa zahtevajo samostojno obravnavanje raznih gospodarskih vprašanj in ker je obrtništvo številčno večje, zato zahteva, da ta vprašanja rešuje popolnoma samostojen obrtni osek.

Obrtništvo zahteva, da se strneta Banovinski urad za pospeševanje obrti in »Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOIC« v eno samo ustanovo.

Obrtništvo zahteva, da se onemogoči nezakonito obratovanje, ker število šušmarjev v Sloveniji že presega število pravih obrtnikov. Onemogoči naj se delo zasebnikov, zlasti pa tudi nekaterih javnih ustanov v Sloveniji, ki so uničile že marsikatero obrtnike.

Izvedejo naj se določila obrtnega zakona za zavarovanje obrtništva za primer bolezni, nezgode, starosti in onemoglosti.

Izvede naj se preureditev obrtnega nadaljevalnega šolstva. Na vseh šolah naj se nastavi strokovne učne moči in naj država

plača ali vsaj podpre obrtno nadaljevalno šolstvo.

Uvede naj se davčni pavšal za male obrtnike, čeprav obratujejo s stroji, in sicer po množini uporabljenih kilovatnih ur. Odpravi naj se nepravilna in nesorazmerna razdelitev davka. Prometni davek pa naj se splošno odpravi, ker mali obrtnik proizvaja izdelke iz surovine, kar pa še ne pomeni prometa.

Obrtniki ne zahtevajo zase kreditne zaščite, pač pa naj se jim omogoči ceneni dolgoročni kredit.

Socialne dajatve, ki jih mora danes obrtnik plačevati, nima pa od teh nobenih korist, naj se znižajo na zmerno višino, kar bo le v korist socialnim ustanovam, ker bo s tem omogočeno in zajamčeno redno in točno plačevanje teh dajatev in bodo odpadli nesorazmerno visoki zaostanki.

Obrtni zakon naj se čimprej spremeni v smislu obrtniških predlogov.

Pri razpisih javnih in samoupravnih del naj bodo cene tako postavljene, da bodo mogli obrtniki konkurirati.

Onemogoči naj se običaj, da prevzame javna dela en sam podjetnik, ki pa nato manjša dela oddaja malim obrtnikom. Vsa obrtniška dela pri javnih zgradbah naj se oddajajo naravnost.

nika. Blejskega sporazuma so poleg udeleženk samih izredno vesele tudi Italija in Anglija. d 4. septembra »Slovenski dan« v Kočevju.

o Razrešen je na lastno prošnjo dolžnosti bana savske banovine dr. Viktor Ružič.

p »Bomo pa počakali, da bo znan.« Belgrajski časopis »Vremec« poroča z Bleda s pravkar zaključene skupščine Male zveze tudi tale zanimivi dogodek: Oni ponedeljek zvečer, ko so zunanji ministri MZ že končali svoje delo in so samo še čakali na odgovor Madžarske, je ponovno prišel v Golf hotel madžarski poslanik in sporočil, da odgovora madžarske vlade še ne more povedati, ker je zunanji minister Kanya z regentom Horthyjem v Nemčiji, pravkar v Kielu. Na telefonski poziv pa da mu je pošta v Kielu odgovorila, da je Koloman Kanya v Kielu neznan (»unbekannt«) in da zato teudi telefonično ni mogel govoriti z njim. »Vremec« pravi, da je predsednik Male zveze dr. Stojadinović na to mirno odgovoril: »Nič za to, bomo pa počakali, da bo znan.« Po tem odgovoru pa je telefonska centrala v Kielu kmalu našla madžar-

skega zunanjega ministra in dr. Stojadinović je stopil z njim v zvezo in v nekaj minutah je bil sporazum dosežen.

NESREČE

n Dve nesreči. Ono popoldne je avto podrl v Ljubljano 19 letno frizerko Rado Rejčavo, stanujočo v Švabičevi ulici. Dekle je dobilo resne poškodbe na ramah in rokah. — Na Krekovem trgu pa je popoldne neki neznan kolesar podrl 4 letno Breddo Tršinarjevo. Mala deklica je dobila poškodbe po vsem telesu. Grdo je, da jo je neznan kolesar po nesreči naglo odkuril. Obe ponesrečenki je v bolnišnico prepeljal reševalni avto.

n Ker je bila cesta slaba in splazka, se je potniški avto, last tovarne tkanin v Polzeli, s šoferjem in potnikom vred preotalil 3 m pod cesto. Pri tej nesreči je trg. potnik zgoraj omenjene tovarne 54 letni g. Sirec Drago iz Celja dobil hude notranje in zunanje poškodbe. Zlomljena je desna ključna kost, po vsej glavi pa je ves poln ran; samo srečnemu naključju pa se ima zahvaliti, da ga niso izpod avta potegnili brez glave. Pri močnem sunku je namreč vrglo zadaj v avtu sedečega s sedeža in je z vso silo treščil v zadnje malo okence avtomobila, tako da mu je potisnilo glavo skozi strto šipo. Drobcji šipe so se mu zarili v obraz in glavo. Šofer avta Lebič Franjo pa je dobil le male praske po desni roki. Prvo pomoč je nudil ponesrečencema banovinski zdravnik v Dravogradu, ki je odredil takojšen prevoz v slovenjegraško bolnišnico.

n Še ena avtomobilska. Dne 25. avgusta sta trčila pri Radečah dva avtomobila, eden iz Hrastnika, drugi pa iz Zagreba od podjetja Mautner. Oba avtomobila sta zelo poškodovana. V avtomobilu, ki je iz Zagreba, se je ponesrečil šofer; ima le majhne poškodbe. V avtomobilu iz Hrastnika pa je bilo pet oseb,

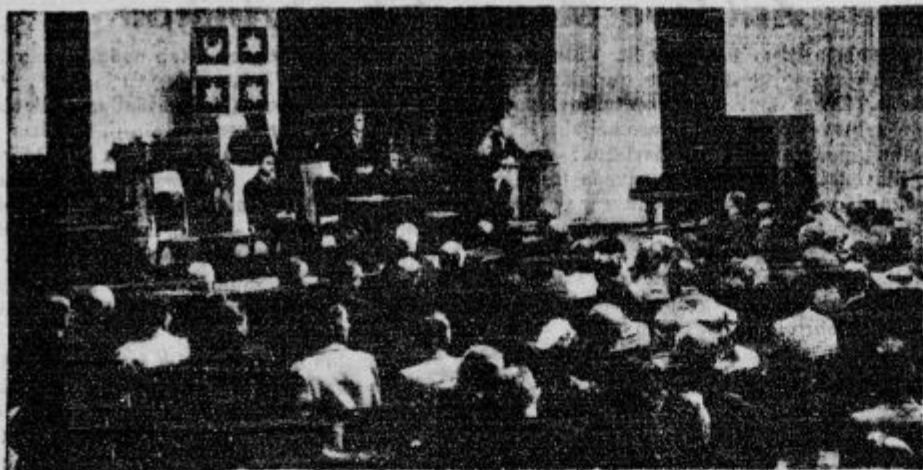
Strašna smrt priljubljenega orožnika

Pretekli torek, 22. avgusta zvečer ob 18.51 se je zgodila blizu postaje Laze strašna nesreča, katere žrtev je postal mlad orožnik, ki je opravljal svojo službo.

Janez Erjavec, orožniški podnarednik orožniške postaje Borovnica, je omenjeni čas pri postaji Laze ob uvozu znamenju stražil železniško progo, na roki pa je imel svojo pelerino. Stal je na progi med obema tiroma. Ob 18.51 je privozil s postaje Laze tovorni vlak št. 656, ki ga je Erjavec, kakor vse kaže, zagledal in se umaknil proti drugemu tiru. Ni pa videl niti slišal, da je za njim pridrvel

po drugem tiru osebni vlak iz Ljubljane. Lokomotiva tega vlaka je nesrečnega Erjavca zgrabila za pelerino, ga vrgla pod se in mu odrezala obe nogi, glavo vso razbila in ga sploh strahovito raznesarila. Bil je seveda takoj mrtev. Osebni vlak se je ustavil šele v Litiji in tam so na lokomotivi našli orožnikovo pelerino ter zaslužili nesrečo.

Pokojni Janez Erjavec je bil star 34 let. Zapušča mlado ženo in dva otročka, od katerih eden je star pet mesecev, drugi pa 20 mesecev. Erjavec je bil zelo vreden in priljubljen orožnik. Naj mu svetli večna luč!

Na Bledu je te dni zborovalo okrog 300 mladih katoliških inteligentov, ki so zastopali 17 narodov. Slika kaže del udeležencev pri zborovanju.

ki so vse hujše oziroma lažje ranjene. Šofer je ranjen na glavi in ima poškodovano eno rebro, najhujše poškodbe pa ima neki gospod iz Hrastnika, ki ima na čelu vso kožo posneto.

n Zvečer je zakuril peč v spalnici 88 letni Josip Fidar na Muti. Zaradi slabega dimnika se je v peči razvijal strupeni ogljikov plin in povzročil smrt spečemu starčku.

n Tri litre močnega žganja so prinesli iz gostilne na dom gospodarja, ki je povabil sorodnike in sosede na pijačo. To je bilo v Krčanovi pri Bosanskem Brodu. Kmalu so vsi pijani obležali. Dva kmeta sta umrla zaradi zastrupljenja z alkoholom, ostale je zdravnik komaj ohranil pri življenju.

n Z visoke lestve je padel. Oni petek je popravil Jože Srabočan električno napeljavo v tovarni Jugobruna v Kranju. Jože je stal na visoki lestvi, ki se je zaradi spolzkih cementnih tal prevrnila, z njo vred pa tudi Srabočan. Pri padcu je dobil poškodbe na glavi, obenem si je zlomil uogo.

n Strela ubila dva repa. V noči od one nedelje na ponedeljek je nastala naenkrat huda nevihta. Pozneje je začelo močno grmeti in treskati; okrog 4 zjutraj je udarila strela v črešnjo posestnika Jožeta Gabrejna vulgo Šurčka na Uneu. Črešnjo, ki stoji kakih 10 m proč od hleva in hiše, je strela v sredi debela razpraskala, prešla po debelu od zemlje in okrog črešnje napravila v zemlji nekaj rogov, kakor bi zemljo miši razrile. Nato je morala po zemlji ali skozi kako odprtino priti v hlev, kjer je živinče, ki stoji pri steni v smeri proti črešnji, osmodila na vratu ob verigi, od tu je preskočila na kravo in vola ter ju ubila, dočim je živinče ob steni ostalo živo. Gospodar je dal poklicati v bližini stanujočega mesarja, ki je vola in kravo zaklal, da so lahko porabili meso. Vžgala ni strela nikjer. Tudi v začetku meseca avgusta je treščilo pri gostilničarju in trgovcu Gnezd v malo hišo poleg gostilne, pa je samo streho in zid nekoliko poškodovalo. Zaradi nevihte je bil prekinjen tudi električni tok po hišah.

n Ko sta ogledovala revolver. Mladi, 16 letni Jakec Božič in 14 letni dijak Paš Radčič sta v Trbovljah ogledovala revolver-browning, ne sluteča, da je nabasan. Mal pri tisk na petelinčka, revolver se sproži, krogla pa zadene dijaka Paša v trebuh. Krogla je ostala tik kože na drugi strani hrbta. Seveda je bil strah velik, žalost pa še večja, ker sta

se fanta izredno rada imela in sta bila vedno skupaj. Paš je bil takoj prepeljan v bolnišnico in operiran.

n Lobanja ji je počila. Vlak je povozil v Trbovljah ženo progovnega delavca Kešetovo, ko je nesla svojemu možu kosilo. Vlak je privozil za njo, ona pa se, misleč da vozi po drugem tiru, ni prav ognila. Stroj je je zadel v glavo tako, da ji je počila lobanja. Nezvestno so pripeljali v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrla.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode

n Ena konjska. Smodišin hlapec iz Ljutomerja je hotel pri Križevcih prevoziti progoravno v trenutku, ko je vozil vlak v postajo. Mož je bil menda naglušen, da ni slišal, niti videl vlaka ter je preslišal vse svarilne piske. Prihajajoči vlak je pograbil konja in voz ter vse skupaj popolnoma zmreraril. Voznika je k sreči vrglo z voza, da se je samo malo pobil, drugače pa je odnesel zdravo kožo. Lastnik konja trpi občutno škodo. Konja je šele

nedavno kupil. Bil je to znan dirkač, s katerim je hotel nastopiti na ljubomskih konjskih dirkah. Nesreča je povzročila tudi polurno zamudo vlaka.

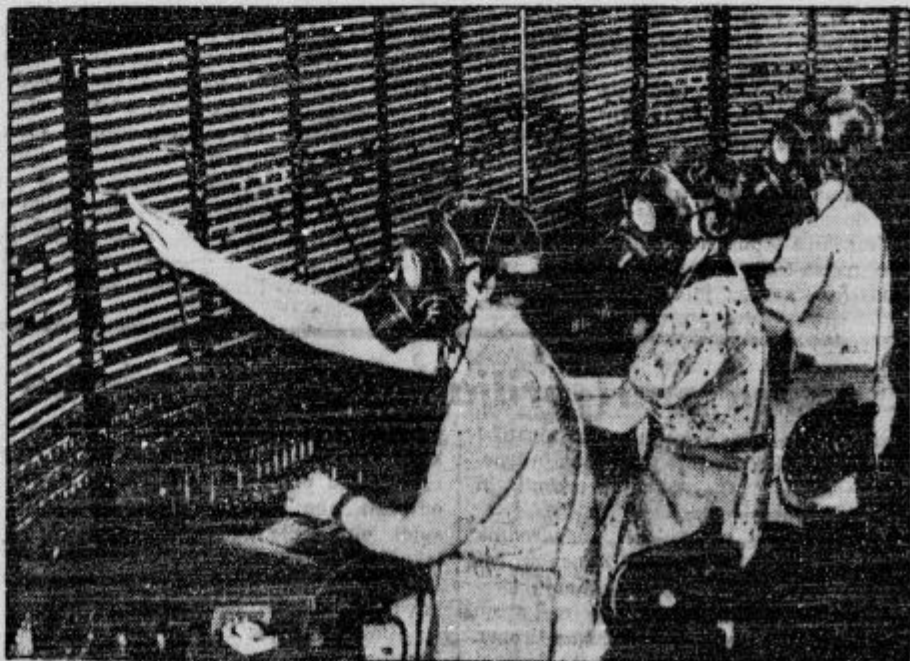
n Električni tok ga je ubil. Na dvorišču Laznikove hiše v Slov. Bistrici, v kateri stanuje Bračičeva rodbina, so našli v kotu med svinjakom in hlevom ob steni slonečega 12-letnega Janeza Bračiča. Fantek je bil ves otrpel ter nezavesten in je očitno umiral. Takoj je bil poklican zdravnik dr. Černe, ki pa je mogel ugotoviti samo smrt. Preiskava je pokazala, da je dečka najbrž ubil električni tok. Skozi hlev je namreč izpeljana električna napeljava, o kateri so domači mislili, da ni priključena na tok, ker se že več let ni uporabljala. Napeljava se končuje v stenski vdolbini na zunanji strani hleva z zavarovalno napravo, od katere visita v vdolbino dve žici. Fant se je skušal povzpeti na svinjak, pa se je pri plezanju oprijel z roko za vdolbino. Pri tem je najbrž prišel v stik z napeljavo, ker pa je bil bos in so bila tla mokra, je bila zveza z zemljo zelo dobra in je tok dečka ubil. Preiskava je potem pokazala, da je napeljava v resnici priključena na tok 220 voltov, kar je zadostovalo, da je elektrika ubila mladega fanta.

d Težko deblo je padlo med delom v gozdu pri Kočevju na nogo 33 letnemu gozdnemu delavcu-tesarju Josipu Lučiču in mu jo zdrobilo.

n Na skednju neke hiše na Bohinjski Beli so našli razpadajoče truplo obešenca. Pri njem so našli delavsko knjižico na ime: Ignacij Šircel, rojen 11. aprila 1912 na Račici, občina Trebeljevo, okraj Litija. Bodi mu, Gospod, milostljiv sodnik!

n Požar je uničil kozolec posestnika Rožana Franceta v Smartnem pri Kranju.

n Huda nesreča rudniškega paznika. Ko je 28 letni rudniški paznik Podlesnik Franc šel po rova stare jame rudnika v Ljubojah pri Celju, so se nad njim odprla zavarovalna vrata hodnika. V tistem trenutku je privozil jamski voziček, ki je padel skozi vrata in

Na Angleškem se resno pripravljajo na bodočo vojno. Vsak Anglež mora imeti plinsko masko. Na sliki vidimo, kako se vadijo v uporabi plinskih mask gospodine v telefonski centrali v Londonu, da bodo znale, kadar bo šlo zares.

treščil 10 metrov globoko na hodnik, kjer je oplazil Podlesnika. Vozilec ga je z vso silo udaril po glavi in mu je prebil lobanjo, da je bil Podlesnik naenkrat v mlaki krvi. Hl-tru zdravniška pomoč ga je rešila.

n Ni vsak za šoferja. Pred dnevi je spravil neki Nemeec, ki je prišel iz bivše Avstrije, svoj tovorni avtomobil pri »Rajgelnu« v Orehku pri Strazišču. Ta avtomobil si je izposodilo 5 fantov in naredilo z njim nočni izlet, ki se je pa žalostno končal. Fantje so bili iz okolice Strazišča, avtomobil je vozil Ciril Zupan, ključavničar iz Drulovke, poleg njega je sedel Vehovec Jože iz Zg. Bitnja, ostali trije so bili zadaj. Kod so se fantje vozili, nam je zaenkrat še neznano. Bržkone so se peljali proti Ljubljani po novi cesti, nazaj pa so se vračali mimo Smednika in Trboj. Ker ni bil Zupan preveč vešč v šofiranju, je na nekem ovinku med Smednikom in Trbojami zavil s ceste, tako da se je tovorni avto prevrnil in se nato spet zasukal pokonci. Pri tej nesreči sta dobila Zupan in Vehovec hude poškodbe na glavi, da sta obležala nezavestna na tleh, poškodovan je bil tudi avtomobil. K sreči je znal še eden izmed lažje poškodovanih šofirati, zato so naložili na avto oba poškodovanca in se odpeljali v Kranj k zdravniku. Ta je ukazal prevoz poškodovancev v ljubljansko bolnišnico.

n V vede je padel. Hranilnica iz Podlehnik pri Ptuju ima pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji svoje gorice. Na vrhu hriba so napravili cementne jame, da se nabira voda. Te dni je močno deževalo ter so bile cisterne polne vode. Ono popoldne sta šla tam mimo v gozd po gobe 7 letni Meško Franc iz Preclava ter neki njegov tovariš. Naenkrat zasliši ta tovariš, da je nekaj padlo v vodo. Prestrašen je opazil, da Meška nikjer ni. Takoj je vedel, da je padel v vodo Meško. Poklical je ljudi, ki so ga našli v vodi že mrtvega.

n V vrtince je zašel. Vročna nedelja je 21. avgusta privabila v Mariboru staro in mlado na dravske bregove. Na studeniški strani se je v bližini gozda kopala tudi skupina mladih fantov, med njimi 16 letni Franc Prešern, sin strojevodje iz železniške kolonije. Fant je hotel preplavati Dravo na Mariborski otok, pri tem pa je zašel v vrtinec, ki ga je potegnil s seboj v globine. Ni se nič

Nemški major svari Japonce

V armadi kitajskega generala Canghaijskega je bilo že več časa nemško vojaško odposlanstvo štabnih oficirjev. Ti oficirji so bili vojaški učitelji Kitajcev in so tudi dajali navodila za razne pohode Kitajcev proti Japoncem. Japonska je ugovarjala v Berlinu zoper navzočnost višjih nemških častnikov v kitajskem generalnem štabu, nakar je Nemčija svoje odposlanstvo poklicala nazaj v domovino. Zanimivo je, kako misli major Linde-

man, dosežanji nemški vojni svetovalec maršala Canghaijskega o koncu japonsko-kitajske vojne. Lindeman je izjavil: »Japonski pohod na Kitajsko je popolnoma enak nesrečnemu podvigu, ki ga je Napoleon doživel v Moskvi. Ta pohod se bo končal prav tako, kakor pohod Napoleona v Rusijo. Če ne bo prišlo do hitre japonske zmage, bo na japonskem izbruhnila revolucija.

več pojavi na površju ter je utonil pred očmi svojih tovarišev. Na tem mestu je Drava zelo deroča in nevarna. Truplo fanta doslej še niso našli in ga bo Drava najbrž nekje pri Sv. Marku niže Ptujja vrgla na suho.

NOVI GROBOVI

n Blagor jim, kateri v Gospodu zaspe... V Ptujju je umrl skladiščnik Alojzij Prevc. — V Ljutomeru je preminula soproga preglednika finančne kontrole v p. Amalija Glavnik roj. Božič. — V Lescah je mirno v Gospodu zaspal 77 letni Andrej Kapus, oče župnika Jožefa Kapusa v Leskovcu. — V Zg. Loki pri Blagovici je zapustil solzno dolino 64 letni posestnik Jože Zavbi. — V Mariboru je umrl zvančnik drž. žel. v p. Josip Czernek. V St. Vidu pri Vipavi so dejali v grob 76 letno Ivano Balanč roj. Mušič. — V Črnomlju je zapustil solzno dolino načelnik davčne

uprave Dore Šetina. — V Dragomlju je umrla Cilka Grad. — V zdravilišču v Trstu je odšel v večnost trgovec in posestnik v Kozani pri Gorici Ivan p. Roy. — V Brežicah je odšel med nebeške krilatec Borut Nikolič, gimnazijec II. razr. — V St. Vili v Slovenskih Goricah je preminul trgovec Dr. Swaty ml. V Jarenini je odšla v večnost 88 letna Antonija Šparen roj. Lampl. — V Smarju so dejali v grob 85 letnega Jakoba Kastelica. — Na Studencu pri Ljubljani je odšel v večno domovino posestnik Anton Svetek. — V Ozmožu je umrl sin pekovega mojstra Franc Breznik. — V Ljubljani so umrli: soproga posestnika Marija Pokovec roj. Markoli, vdova po trgovcu Ivanka Knific, višji kontrolor drž. žel. v p. Franc Gnezda, Jerica Urbič roj. Korošec, zasebnica Ana Oblak roj. Grčar, 80 letna Jerica Vodišek roj. Medved, uradnik papirnice Leopold Jazbar in upokojenec državne železnice Franc Brezar. — Daj jim, Gospod, večni mir!

Kako so oborožene države

Orožje postaja čimdalje bolj edino jamstvo za ohranitev miru. Zato tudi lahko razumemo tekmo med državami v oboroževanju, ki jo podajamo v naslednjem:

Velika Britanija ima 47.000 preb. in lahko mobilizira 9 milijonov mož. Njena stalna vojska šteje doma 115.000 mož in v britanski posesti 90.000. Britansko ladjeve ima tonaže 1.200.000 in šteje 18 velikih ladij, 6 nosilcev letal, 59 križark, 129 torpednih rušilcev in 18 podmornic. Britanija ima 2000

letal, izmed katerih jih je 1500 doma v Angliji.

Francija ima 41 milj. prebivalstva in lahko mobilizira 8 milij. mož. Njena stalna armada šteje 415.000 mož. Francosko ladjeve ima 511.000 tonaže in šteje 6 velikih ladij, 1 nosilec letal, 68 torpednih rušilcev in 75 podmornic. Francija ima 1500 letal.

Italija ima 43 milj. prebivalcev in lahko mobilizira na 8 milj. mož. Stalna armada šteje 550.000 mož. Njeno ladjeve ima 429.000 tonaže in šteje 4 velike ladje, 22 križark, 114 torpednih rušilcev in 81 podmornic. Italija ima 2200 letal. Italijanska armada silno napreduje in motorizacijo izvajajo naglo.

Japonska šteje 71 milj. prebivalcev in lahko mobilizira 13 milj. mož. Ladjeve ima 800.000 tonaže in šteje 9 velikih ladij, 4 nosilec letal, 35 križark, 112 torpednih rušilcev in 57 podmornic. Zračno ladjeve šteje 1670 letal.

Združene države imajo 128 milij. prebivalstva in lahko mobilizirajo 20 milij. mož. Stalna armada šteje 320.000 mož. Ladjeve ima 1.163.000 tonaže in šteje 15 velikih ladij, 4 nosilce letal, 30 križark, 216 torpednih rušilcev in 85 podmornic. Delajo pa 4 velike ladje, 2 nosilca letal, 10 križark, 36 torpednih rušilcev in 22 podmornic. Zračno ladjeve šteje 2885 letal.

Sovjetska zveza ima 170 milij. prebivalstva in lahko mobilizira 30 milij. mož. Stalna armada šteje 1.300.000 mož. Rusko ladjeve ima 250.000 tonaže in šteje 4 velike ladje, 4 križarke, 25 torpednih rušilcev in 130 podmornic. Zračno ladjeve šteje 4500 letal.

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Slovenskim staršem

Solsko leto je pred durmi. Vpisavali boste te dni otroke v šolo; kjer jim bodo nudili duševno hrano. Ponujali jim bodo v šoli poleg knjig, ki jih morajo imeti, tudi mladinske liste v naročitev. Toda to je odvisno samo od vas, kakšen mladinski list naj ima vaš otrok. Mi vam priporočamo najstarejši mladinski list »Vrtec«, ki je ves prenovljen in izpopolnjen, da bo nudil naši mladini pouka in zabave ter vsega, kar mladine potrebuje za šolo in življenje. Kot najstarejši slov. mladinski list bo vodil mladino v izvenšolskem času in v šoli tudi po vseh tistih lepih potih, po katerih mladina tako zelo rada hodi. Ob »Vrtcu« bodo naši otroci spoznavali lepoto dožij, lepoto slovenske zemlje, slovenske besede, slovenske pesmi, slovenske pravljice in povesti, spoznavali bodo velike slovenske može in žene in pota, ki so jih hodili, da so nam pripravili sedanjost kulturo in prosveto. In mnogo teh mož je duševno rastle z »Vrtcem«. Preko »Slovenskega doma« pa bo »Vrtec« seznanjal našo

mladino tudi z lepoto jugoslovanske zemlje, naše drage domovine, s šegami in navadami naših bratov, s katerimi nas je slovenska kri in božja previdnost združila v skupni državi, naši Jugoslaviji. Dalje bo vodil »Vrtec« mladino po potih, ki vodijo do značajnosti in plemenitosti, da bo mladina ob vstopu na svojo življenjsko pot hodila le ona pota, ki jo bodo vodila iz srečnega sedanjega življenja, v še srečnejše večno življenje. Iz »Vrtčevega« delavnega načrta morejo naši katoliški starši povzeti opomin, da naročajo svojim otrokom le »Vrtcu«, ki ga tudi mi priporočamo.

»Vrtec« se naroči na posamezni naslov pri upravi »Vrtca«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, na vsaki šoli pri učitelju-poverjeniku, ali učitelji-poverjenici, pa tudi pri g. katehetu. Za ceno 2.50 din na mesec dobi vsak otrok poleg mesečnega »Vrtca« še za božič in veliko noč lepo mladinsko knjigo.

RAZGLED PO SVETU

FRANCIJA

s Ministrski predsednik Daladier je s tem, da je v svojem govoru ostro obsodil bivšo vlado »ljudske fronte«, povzročil odstop socialističnih ministrov. Sedanja francoska vlada je pozvala ljudstvo na delo zaradi zunanje-političnih dogodkov, ki jih bo mogla obvladati sama močna, delu vdana in proizvajajoča Francija. Ljudska fronta je gospodarila po načelu: čim manj delati in čim več zaslužiti. Tako je Francija pod vlado socialistov vsak dan bolj lezla v propast. Sedanja francoska vlada hoče ukiniti 40 urni delavnik in vpeljati daljšo delovno dobo, da bo mogla tekmovali z Nemčijo, kjer je po gotovih industrijah, ki so potrebne za oboroževanje, uvedeno celo dvanajsturno dnevno delo.

ITALIJA

s Razno iz Primorja. Dne 15. avgusta so prišli domov obsojenci iz Gortanove sodnijske razprave Zivko Gortan ter Dušan in Alojzij Ladavac. Pred mesecem dni je bil izpuščen tudi Viktor Bačac. Kakor znano, so se 24. marca 1919 dogodili spopadi ob priliki nabora. V enem teh spopadov je padel Ivan Tuhtan iz Trviža. V Gortanovi razpravi so bili obsojeni na 30 let ječe, medtem ko je bil Vladimir Gortan obsojen na smrt in bil ustreljen. V zaporu so torej preživeli 9 let. Dušan Ladavac je doma našel rojstno hišo prazno, ker sta mu medtem umrli mati in sestra. Bačacu je umrl brat, Ziku Gortanu pa mati od žalosti za sinom. — V Potočah je ob nevihti iskal zatočišča pod osamljenim drevesom 62 letni Andrej Pegon. V drevo pa je udarila strela in ubila moža. Pegona so našli mrtvega drugo jutro. — Požar je izbruhnil iz neznanih vzrokov v vojaškem skladišču v Vipavi. Gasit so prišle vojaške čete, miličniki in gasilci iz vse okolice. Krepko so morali vsi skupaj poprijeti, da so požar pogasili in ga omejili, da se ni razširil na sosedna poslopja. Vojaške oblasti so začele s stro-

Romunija ima 19 milij. prebivalcev in lahko mobilizira 3.500.000 mož. Stalna armada šteje 141.000 mož. Ladjevje ima 10.000 tonaže. Romunija ima 280 letal.

Poljska ima 34 milij. prebivalcev in lahko mobilizira 6 milij. mož. Stalna armada šteje 266.000 mož. Njeno zračno ladjevje šteje 500 letal.

Češkoslovaška ima 15 milij. prebivalcev in lahko mobilizira 2.500.000 mož. Stalna armada ima 170.000 mož. Zračno ladjevje šteje 500 letal.

Belgija ima 8.300.000 prebivalcev in lahko mobilizira 1.300.000 vojakov. Zračno ladjevje šteje 250 letal.

Jugoslavija ima 14 milij. prebivalcev in lahko mobilizira 2 milij. mož. Njeno zračno ladjevje šteje 500 letal.

Kitajska. Število kitajskih mil se da le težko točno oceniti. General Canghaišek razpolaga zdaj s 600.000 izurjenih mož, v nekaj mesecih pa bo izurjen nadaljni milijon vojakov. Če pomislimo, da ima Kitajska 374 milij. prebivalcev, je to pač preveliko število, da bi ne bilo vsega upoštevanja vredno

go preiskavo. — V Knežaku je umrl daleč naokrog znani trgovec, gostilničar in veleposestnik Andrej Urbančič. Pod bivšo Avstrijo je bil večkrat župan. — Italijanski princ Humbert je obiskal razne kraje v reški pokrajini. V Trnovem in Ilirski Bistrici je pregledoval čete, ki so na vojaških vajah. V prisotnosti princa se je pripetila huda nesreča. Avto, poln vojakov, se je prevrnil čez nasip pod cesto. Stirje vojaki so obležali na mestu mrtvi, 16 pa je bilo hudo ranjenih. — Dormberška občina je najela pri goriški mestni hranilnici 40.000 lir za novo šolo. — V bližini Solkana je motorni brzi vlak povozil do smrti 65 letno Katarino Plesničarjevo iz Gorice. V Hublju blizu Ajdovščine je utonila 25 letna Marija Kompare.

MADJARSKA

s Voditelj madžarskih fašistov pojde sedet. Te dni je prispel v Berlin madžarski državni poglavar Horthy, kjer so ga zelo slovesno sprejeli. Horthy se je udeležil velikega pregleda nemške vojske. — Zanimivo je, da je prav te dni vrhovno zodišče na Madžarskem, kot najvišja sodna oblast, v polnem obsegu potrdilo obsodbo majorja Szalassyja, voditelja narodnih socialistov na Madžarskem. Prvo-stopnjo sodišče je namreč voditelja madžarskih fašistov obsodilo na deset let strogega zapora. Drugostopna sodišča so to kazen omilila na tri leta zapora. Ta obsodba je sedaj končnoveljavna in je vsak nadaljnji priziv nemogoč. Kakor znano je bil voditelj madžarskih fašistov svoj čas obsojen zaradi poskusa prevrata obstoječega reda in zaradi hujskanja k uporabi proti državni oblasti.

ŠPANIJA

s Duhovnika so križali. V nacionalistično Salamanco je prišlo več ljudi, ki pripovedujejo kot priče, kako strašne mučeniške smrti je

umrl te dni mladi španski duhovnik Atanasio Rodriguez. V ječah mesta Castuera je bilo zaprtih več ljudi, ki so bili obsojeni na smrt ter bi bili morali v kratkem biti usmrčeni. Ko je vneti duhovnik slišal, da obsojenci hrepene po zakramentih, se je brž odpravil ter šel v jetnišnico previdevat obsojence. Rdeči miličniki pa so duhovnika v ječi prijeli ter ga začeli preklinjati. Nato so ga po mestnih ulicah vlekli venkaj ter ga zunaj mesta pribili na križ. Ko je siromak visel pribit na križu, so stopili nekaj metrov nazaj ter začeli vanj streljati kakor v tarčo. Tako je zvešči duhovnik izdihnil s klicem: »Živel Kristus Kralj!«

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Položaj se je zaostрил zaradi tega, ker so sudetski Nemci odklonili vsaka nadaljnja pogajanja z vlado. Anglija se je zaradi tega zelo vznemirila in so bili zadnje dni v Londonu dolgo trajajoči posveti med državniiki, kako bi se vstajajoča nevarnost odstranila. Kakor govorijo zadnja poročila, bo Anglija predlagala, naj se sedanja Češkoslovaška razdeli v 25 samoupravnih dežel, s čimer bi bilo baje ustrezno vsem narodnim manjšinam. Češki časopis »Narodne novine« pa sluti, da o usodi Češkoslovaške ne bo odločala volja te države, ampak Anglije, in da bo Češkoslovaška na zadnje žrtev sporazuma velesil, da se ohrani svetovni mir. Tako se torej lahko zgodi, da po končanem sporu ne bodo imeli Čehi kot taki dose-danjih predpravil, ampak postanejo enaki med enakimi. In še nekaj lahko pričakujemo: Novo preurejena bratska država ne bo več glavno zatočišče nacionalnega brezverstva na desni in komunistične agitacije na levi.

AMERIKA

s To in ono. V Barbertonu O. je umrla 48 letna Cecilija Hiti iz Mošenj pri Radovljici. — V Clevelandu so umrli: 63 letni Jožef Kavšek iz Černelj pri Stični, 49 letna Marija Kuzmič roj. Simončič, John Vidmar iz Sp. Idrije in Matirn Hožjan iz Otize v Slov. Krajini. — V Jolietu so umrli: 75 letni Josip Leben iz Št. Vida nad Ljubljano, 66 letni Frank Venišnik,

Dve sliki s pogreba slovaškega narodnega voditelja Andraja Hlinka. Na levi: Slovaške skromne hišice so izobesile žalne zastave. — Na desni: Sto tisoč ljudi je bilo na pogrebu velikega Slovačka.

doma neke na Štajerskem, Marija Grahek roj. Schwab, Rajmund Dunda in 53 letni Janez Setina iz Križa pri Žužemberku. — V Clevelandu O. je preminul Janez Vidmar iz Sp. Idrice.

ANGLIJA

s Baldwin jih ima »na vrvič«. Bivši angleški ministrski predsednik Baldwin sedaj mirno živi na deželi na svojem posestvu. Mož se v svojem gradiču v Ashley Hall ukvarja menda precej z vrtnarstvom, zlasti pa ljubi cvetlice. Zato je bil tudi povabljen, ko so odpirali razstavo cvetlic. Pri tej priliki je Baldwin imel krajši nagovor, ki pa je v njem med drugim povedal tudi tole: »Sedaj pregledujem svoje papirje, ki še neurejeni leže v mojih pisarnah. Če bom med temi svojimi papirji našel tudi take, ki bi po moji smrti koga utegnili spraviti na vislice, jih bom takoj uničil. To delo pa bo dolgotrajno, ker bom za to potreboval najmanj tri mesece.«

NEMCIJA

s Židovski zdravniki v Nemčiji (in sedaj v nji priključeni Avstriji) ne smejo zdraviti članov socialnih ustanov, prepovedano jim je izdajanje zdravniških spričeval kakor tudi sodelovanje pri zdravniških posvetovanjih. Oni ne morejo biti nastavljeni na javnih in samoupravnih bolnišnicah. Zdravniška praksa in vzdrževanje lekarn sta jim sploh prepovedana. — V Frankfurtu ob Majni je zboroval mednarodni zbor za otroško varstvo in zdravje. Nemčija dovoljuje davčne olajšave, oziroma delna oprostita, ki se stopnjujejo po številu otrok ter izplačuje tudi denarne pomoči revnejšim družinam z večjim številom otrok; do sedaj so jo prejele že (seveda marsikatero opetovano) 650.000 krat.

s Dve tri iz Korotana. V St. Jakobu v Rožu je nenadoma umrl Valentin Zwitter. Pokojnik je bil daleč naokoli znan kot izvrsten gospodar in trden Slovenec. — V Dobu pri Pliberku so zgradili nov cerkveni stolp in obesili še drugi zvon. — V Galiciji so pokopali skrbno ženo Mrličko. — Posestnika Jožefa Schwarza iz Zeluč je na pašniku napadla povdivjana krava in ga hudo poškodovala. — Nek trgovec je bil kaznovan s tisoč nemških mark globe, ker ni prodajal brusnice po določeni ceni, to je 25 mark za sto kilogramov. — V nekem jarku pod Zapotnico so našli mrtvega Franca Bergmanna iz Sent Ruprehta pri Celovcu, ki je pred nekaj tedni na skrivnostni način izginil. — Vrbsko jezero sta preplavala po dolžini (18 kilometrov) Jurij Neuhofer in Valentin Fajnik iz Vrbe. Dosegla sta čas 8 ur 8 minut in 20 sekund. — Število brezposelnih v Avstriji po uradnih številkah hitro pada in je samo meseca julija padlo za 151.026. Bajе ponekod že primanjkuje strokovnih delavcev. — 14. avgusta so v Vrbi slovesno položili kamen za novo šolsko poslopje. — V Poreču je prispel na letovanje bivši španski kralj Alfonz. — V Borovljah so pokopali 40 letnega Rudolfa Jakliča, sina upokojenega šolskega ravnatelja v Borovljah. — V Glinjah so položili k večnemu počitku Dovjakovega očeta. — V Bistrici na Zili je odšla v večnost Trudnova mati. — Iz službe brez pokojnine sta bila odpuščena bivši predsednik deželnega sodišča v Celovcu dr. Gustav Zigeuner in sodnik dr. Alojz Karesch. — Po vsej državi se vrši štetje sadnih dreves. — Na Gradiščanskem bodo morali znanprej delati tudi vsi delazmožni cigani. Zaenkrat bodo zaposleni v posebnih ciganskih oddelkih pri gradnji cest. Jugoslavija, posnemaj!

V vsako hišo Demoljuba!

DROBNE NOVICE

Trideset vagonov ledu dnevno potrebuje češkoslovaška Praga.

Japonski ognjenik Asama bruha dušljiv dim v stebru, ki sega 1500 metrov visoko.

Boji z uporniki v Mehiki še niso končali. 75.000 din mora plačati Bata, ker je izgubil pravdo z občino Karlovcem.

Angleške čete v Palestini imajo še vedno mnogo krvavega opravka z upornimi Arabci.

Francoski poslanik Brugere se je na Bledu večkrat sestal s češ. zun. ministrom dr. Krofto.

10.000 km letalskega omrežja ima letos Češkoslovaška.

Boji ob reki Jangce se nadaljujejo brez večje zmage.

V Španiji divjajo hudi boji ob reki Ebru, vendar brez odločilnega uspeha.

Tudi s mrzom je mogoče prati. Kakor je človek naredil iz ognja — svojega dostikrat tako srditega sovražnika, najboljšega pomočnika, ki mu pomaga opravljati najrazličnejša dela, za katera bi človek le težko dobil nadomestnika, tako se je človeku posrežilo ukrotiti tudi mrz in ga narediti za koristen element. Tvega ga je sevega ukrotiti in nadzirati. Mrz je človek začel med drugim izkoriščati tudi za to, da mu ohranja v svojem stanju najraznovrstnejša živila. Kakor je človek skoraj za vsako stvar izumil tudi umetno nadomestilo, tako je izumil tudi umeten mrz. In ta umeten mrz je zdaj začel uporabljati celo za — pranje. Znano je, da je surovo volno zelo težko čistiti ali prati. Nečistoča je iz nje zelo težko odstraniti celo z najboljšim milom ali drugimi, kemično sestavljenimi pripomočki. V najnovnejšem času pa surovo volno enostavno izpostavimo velikemu mrazu v kakšni hladilnici, kjer je toplota tako nizka, da tudi vsa nesnaga v volni zmrzne. Takšno zmraznjeno volno je nato treba samo dobro otresti in že izpade iz nje vsa nečistoča v majhnih kosčkih ledu. V istem času je mogoče na ta način očistiti štrikar tohko volne, in sicer tako temeljito, kakor do zdaj ni bilo z nobenim drugim pripomočkom mogoče.

RAZNO

L. Ganghofer:

92

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

In dan za dnem, od zore do mraka sta bila oče Ebervaj in brat Zigenot neutrudno na nogah ter pomagala prebivalcem pri delu. Na vse kraje, kjer je bilo treba opravljati najtežja dela, je pošiljal Ebervajn svojega novega samostanskega brata: boljše uteho mu ni mogel nuditi nego delo, pri katerem ni utegnil razglabljanja in sanjati, napor, ki utruja telo in plačuje s trdnim spanjem. Ebervajn sam je vodil delo pri gradnji novih domov, izbiral stavbišča, meril, učil, kako se vkladajo zidani temelji, trdno postavljajo lesene stene ter deli prostor od prostora, da se more v njih udobno prebivati.

Pod noč sta se vračala oba v samotorico, ki je imela zdaj že zopet streho in zvon. In kadar je brat Zigenot utrujen že legel k počitku, je pater Ebervajn še rad posedel pri svitu plamenice in prebral sveto pismo ali pa tiho razmišljal o obeh pogrešanih bratih.

Ko se je v takšni uri zopet nekoč spomnil Svajkerja, je nenadoma uzrl zunaj pred odprtim oknom njegov predivasto bradati obraz z vodenimi očmi, bled in plah. »Svajker!« je zaklical, skočil na noge in iztegnil roke. Toda obraz je bil že izginil. Ebervajn je stekel ven in glasno poklical v noč brata po imenu. V temi pred samotorico je bilo vse tiho.

Brat Zigenot, ki ga je bilo klicanje prebudilo, je stopil iz veže. »Gospod, kaj je?«

»Nič. Sanjalo se mi je.« Počasi se je vrnil Ebervajn v svojo celico, toda tisto noč ni mogel zaspati.

Dnevi so se vrstili in končno je bilo opravljeno toliko dela, da so mogli ljudje brez strahu pričakovati zime. Gore so se že do gozdov dol odele z novim snegom in Ebervajn se je pripravljal na pot v materni samostan, da bi se na pomlad zopet vrnil, privedel s seboj nove menihe in začel graditi samostan.

Mrzlo jutro je sinilo in na ognjišču v samotorici je plapolal plamen. Ebervajn, ki je z Zigenotom vprav použil svoj zajtrk, se je pripravljal na odhod in dajal novemu bratu navodila za čas svoje odsotnosti. Tedaj so se oglasili zunaj koraki in med vrati se je prikazal človek. Bil je Zigenotov mladi planšar, ki se je vračal s svojega dolgega potovanja.

»Pozdravljam vas, gospod. Pismo sem prinesel.«

Ebervajn se je nasmehnil. »Hvala ti! Zvesto si opravil moje naročilo. Toda pomoči, ki mi jo prinašaš, ne potrebujem več.« Ko je Ebervajn trgal pečat in odvijal pergament, je uzrl planšar osivelega brata, ki mu je počasi stopal nasproti. Fant je od osuplosti široko odprl oči in vztrepetal, toda Zigenot ga je prijel za roko in ga potegnil iz samotorice.

Pri svitu plamenice je bral Ebervajn pismo svojega vojvodskega prijatelja. Bilo je dolgo pismo — toda njegova vsebina ena sama kratka beseda. Ebervajnov obrvi so se namršile in trpkost se mu je zdrznila okoli ust. Težko dihač je spustil pergament v ogenj. »Kaj bi se bilo zgodilo z mojo samotorico in mojim ubogim ljudstvom, če ne bi bile pomagale gore!«

Segel je po palico in stopil v novo jutro.

»Srečno pot, gospod!« je spregovoril Zigenot za slovo. »In kmalu se nam vrni, čuval ti bom hišo, kakor si mi naročil.«

Ebervajn je odšel. Na kraju, kjer se je bil ob svojem prihodu ločil od Havnsperka in naletel prvič na

PODOMOVINI

Slovenski dan v Kočevju

Ta tabor, ki bo združen s proslavo 20-letnice Jugoslavije, bo najpomembnejši izmed vseh letosnjih taborov na Slovenskem.

Pokazalo se bo, da biva in živi na Kočevskem slovenski rod.

Posivamo vse katoliške Slovence in Slovenke, da se udeležijo te narodne prireditve.

Vabimo, da pridete v narodnih nošah, v fantovskih in dekliških krojih.

Želimo, da se vsa kat. prostr. društva udeležijo in to s prapori, ker ta dan bo blagoslovitev zastave katoliškega prosvetnega društva v Kočevju. Spored: V soboto 5. septembra zvečer zagore kresovi. V nedeljo 4. septembra ob pol šestih budnica. Ob 8 sprejem na postaji in sprevid na zborovališče. Ob 9 sv. maša s ljudskim petjem na zborovališču pred ljudsko šolo. Po sv. maši blagoslovitev in razvitje prapora Prosvetnega društva v Kočevju. - Sledi zborovanje. Popoldne ob 15 javna telovadba fantovskih odsekov in Dekliških krožkov. Nastop mednarodne telovadne vrste. - Ljudska veselica.

V nedeljo v Dobrnič

V nedeljo, 4. septembra t. l. se bo v Dobrnič zbrala več tisočglava množica, katere bo pokazala vdanost svojemu velikemu rojaku Frideriku Baragi, čigar ime nosi naš novi dom, ki ga bo blagoslovil prevzvišeni škof ljubljanski. Ta velika slovesnost bo pa združena z velikim taborom Dolenjske mladine, katerega pokrovitelj bo g. minister dr. Krek, ki se ga bo tudi osebno udeležil. Spored tabora smo že večkrat objavili.

Prijave so zelo zadovoljive, dasiravno je še nekaj društev, ki si svojega prihoda še niso priklasila.

Ko to pišemo, naši fantje s ponosom dvigujejo mlaje in slavoške in naša dekleta z veseljem pletó vence. Saj ne slišiš drugega kot: »Dolajmo za naš tabor, ki zaključuje 35. leto našega prosvetnega dela.

Zato v nedeljo, dne 4. septembra v Dobrnič — vsi iskreno vabljeni!

Proslava 25 letnice v Kamniku

Vrati veličastnih taborov slovenskega ljudstva v letošnjem letu se pridružuje prvo nedeljo v septembru še narodni tabor v Kamniku, ki bo posvečen proslavi 20 letnice obstoja naše države. Pobudo za ta tabor je dalo katoliško dijaštvo kamniškega okraja, ki hkrati praznuje 25 letnico svojega dela v svojem društvu »Bistrica«. V programu proslave je tudi odkritje spominske plošče Kamničanu generalu Maistru, bratovitelju naše severne meje. Tabor bo pod pokroviteljstvom narodnega voditelja dr. Korošca in škola dr. Rožmana, kot govorniki pa nastopajo ban dr. Natlačen, pisatelj Finžar in urednik dr. Kuhar. Vsa Gorenjska ta dan v starodavni Kamnik!

Možje in fantje na Mali Šmaren na Limbarsko goro

Na Limbarski gori bo 8. sept. velik verski tabor v proslavo 100-letnice rojstva kardinala Mišije. Ob 10 bo pridiga in sv. maša, po sv. maši procesija okrog cerkve in nato pred cerkvijo tabor. Na taboru bo govoril g. ravnatelj Karel Capuder. Možje in fantje, ta tabor je vaš, zato naj ne bo nikogar, ki bi ta dan ostal doma.

Romanje k Sv. Emi na Koroško

Ker je bila letos naša rojakinja bl. Ema proglašena za svetnico, je ljubljanska škofija priredila oficialno romanje na njen grob v Krko na Koroško. Organizirali so ga rakovniški št. salezijanci; udeležilo pa se ga je lepo število 340 romarjev, med njimi 24 št. duhovnikov in več bogoslovcev. Svoje vernike je vodil sam prevzr, g. škof dr. Gregorij Rožman.

Romanje je bilo 20. in 21. avgusta. Od Jesenice dalje so se romarji odpeljali v posebnem vlakcu skozi prekrasni Rož v Celovec, kjer so bili deležni pripravega sprejema. Na postaji sta jih pozdravila jugoslovanski generalni konzul dr. N. Ivanovič in krški pom. škof dr. Andrej Rohrachar poleg večjega števila uglednih koroških Slovencev. S turjavaji so se odpeljali skozi Celovec k Vrbskemu jezeru in odtod s parniki k znani božjepotni cerkvi Gospe na Otoku. Popoldne, pa so odrinili dalje proti severu in že v temi dospeli v prekrasno krško stolnico na grob sv. Eme.

Sprejem v Krki, veličastna lurska procesija z našimi baklami, ogromna cerkev in nje občirna kripa s sto stebri in grobom sv. Eme — vse to je napravilo na naše romarje neizbrisni vtis. V nedeljo zjutraj so prisostvovali najprej sv. maši prevzr. g. škofa dr. Gregorija Rožmana v kripti pri oltarju sv. Eme in zatem poslušali njegove vzpodbudne besede. Drugo sv. mašo pa je daroval zanj prevzr. g. pona. škof celovski dr. Andrej Rohrachar, ki se je v ta namen za njim pripehal v Krko.

Na povratku so naši popotniki obiskali še znamenito zibelko slovenstva — Gospo Sveto z grobom sv. Modesta in knjižni kamen na Gosposvetem polju.

Po vsej poti so bili deležni izredne ljubeznivosti in velike pozornosti. A tudi sami so vzbujali največje zanimanje, zlasti zaradi ubranega petja, ki so ga koroški Slovenci mnogokje poslušali a solzami v očeh. Zato je bil njihov sklep soglasen, da čez leto dni ponovno poromajo na grob naše velike rojakinje sv. Eme.

Iz raznih krajev

Lesce. V torek 23. avgusta smo imeli v Lescah veličasten pogreb. Pet gospodov je spremljalo k večnemu počitku daleč okoli znanega kovača Andreja Kapusa. Bil je mož pošteniak in vedno v katoliških vrstah. Kot eden najboljših kovačev v vsej okolici je dolgo časa človek. L. 1910 je razstavil svoja dela celo na svetovni rokodelski razstavi v Parizu in prejel prvo nagrado. Večkrat je pokazal svoji zlati medaljoni, ki ga je prejel na tej razstavi. Dopolnil je 77 let. Marsikdo je s solzami v očeh spremljal svojega dobrotnika k zadnjemu počitku. Kot resen katoliški oče je bil najbolj vesel pred desetimi leti ob novi maši svojega sina. V petek, dva dni pred smrtjo, je bil še zdrav z vso svojo družino na božji poti na Brezjah in tako dobro pripravljen za večnost. Res je, da za lepim življenjem pride tudi lepa smrt. Počivaj v miru!

Mošnje. Letos se v naši fari izredno pogosto oglašala bela žena. V torek 22. avgusta smo na farnem pokopališču v Mošnjah položili novo njeno žrtev k večnemu počitku. Pocestniku Pangercu Silvestru iz Sp. Otoka je komaj po enem letu očevega zakona nenadoma umrla mlada žena in skrbna gospodinja Ana. Vsem težko prizadetim naše iskreno sožalje, dobri Jurčevi Ani pa bodi Bog bogat plačnik!

Šmihel pri Novem mestu. Prejšnji teden je smrt nepričakovano iztrgala blago gospodinjino Ano

Zigenota, se je ustavil in počival. Ne dolgo in krenil je dalje po poti, ki je razodevala povsod sledove povodnji, čeroče tod mimo v ravne predele. Tudi potres je bil v stinsjeni gozdni dolini zapustil svoja znamenja. Z Untersberka se je bila odtrgala skalna stena in je spremenila strugo Ahe. Na pobočju je zijal globok usad, iz katerega je peneče vrel potok vode. Ebervajm se ni spominjal, da bi bil pri svojem prihodu videl ta potok; privreli je moral na dan ob potresu. Ker ga je žejalo, se je sklonil in zajel s peščice vode; bila je grenka, da se ni dala piti. Osupel je pogledal Ebervajm v potok in opazil, da sta ob izviru oba roba temne razpoke ovešena z belimi skorjami. Od razburjenja prevzet, si je utrl pot v žleb. Ondi je od blesteče snovi, podobne krhko zmazlemu snegu, odluščil skorjico, jo zmel med prsti in pokusil. Bila je čista sol. Vesela rdečica je zalila Ebervajmov obraz. Bogat zaklad je ležal odprt pred njim. Kar je bil našel, je pomenilo blagoslov in bogastvo za njegovo ljubljeno deželico. Z vlažnimi očmi se je ozrl nazaj v daljavo, kjer je kipel zasneženi dvojni vrh razkrušenega velikana v zrak.

»Ve ste mi vzele, ve gore, ve ste mi dalec

Urno je nadaljeval svoje potovanje. Radost mu je lajšala korak in klijoči načrti se mu krajšali pot.

Opoldne je prispel v Saleburg. Ko je bil prekoračil vhod skozi mestna vrata in se bližal škofiškemu dvorcu, je zagledal nekega brata svojega reda, s plečasto glavo, blede nagubani obraz sršasto porastel s strniščem sivkaste brade. Beia redovca obleka mu je mahedravo visela na shujšanem telesu. Brat je truden in potr sedel na odprtih kamnitih stopnicah škofijske palače, podoben okrevajočemu človeku, ki je bil prestal hudo bolezen, in se grel na soncu. Zdaj je šinil kvišku, zakrilil z ro-

kama, stekel prihajajočemu nasproti in se lhteč zgrudil pred njim na kolena.

»Brat Vampo!« Ves vesel je potegnil Ebervajm svojega izgubljenega kuharja na noge.

»Gospod! Ah, dobri gospod! Odpusti mi, ker sem zapustil samotnico in bojazljivo utekel. Groza me je bila popadla, groza! Toda poglej me! Doletela me je zato kazen. Šest tednov sem ležal na smrt bolan od groze in strahu. Šest tednov, gospod! In ob hudo pičli hrani!« Beseda se mu je utrgala in Ebervajm se je moral nasmehnuti.

Pri enem izmed visokih obokanih oken je stal gospod Havnsperk. Ko je spoznal gosta, so se mu obrvi namršile in urno se je umaknil v sobo. Brž nato je prihitel ven roj strežajev, ki so spoštljivo pozdravili gosta in ga spremlili v dvorec. Z odprtimi rokami in priščno je sprejel škof svojega »knežjega brata' in ga odvedel k vpravi pripravljeni mizi, okoli katere je bila že zbrana vsa sijajna škofova družba kanonikov in vitezov.

Vase zatopljen je sedel Ebervajm v svojem preprostem, obnošenem habitu pri mizi in le malo poslušal, kaj je govorila družba okoli njega. Tedaj so rezko zabrnele strune in preglasile žumni pogovor. Škofov norec je bil potegnil po svojem godalu.

Škof se je ozrl kvišku in vprašal:

»Ali bi nam rad zapel?«

»Da, svetla učenost, rad bi zapel. Toda bojim se, da bi si s svojo pesmijo ne nakopal tvoje jeze.«

»Kar brez skrbi bodi!« še je tolažeče nasmehnil škof. »Kaj bojno torej slišali?«

Norec se »zahihelal.« »Pesem tako novo, kakor je obleka tvojega gosta stara! Pesem o kraljevskem orlu,

gami, so začele romati iz ladje podgane, doslej so jih našli že 5 tisoč in še vedno uhajajo nove stotine požrešnih glodalcev v svobodo.

»Tužna nedelja.« Mladi madžarski glasbenik Javor je bil zaljubljen v lepo ple-salko Silvijo, ki je vsak večer pela in plesala v nekem budimpeštanskem baru. Nekoč je dekle nenadoma izginito, nesrečni glasbenik je v svoji tuži zložil njej na čast pesem »Tužna nedelja«. Ta pesem je povzročila v Evropi več sto samomorov, plesal-ke pa le ni prikljala. Ko je Javor spoznal strahotne posledice svoje pesmi, je začel hoditi po vseh barih in trgati note svoje pesmi. Končno je zložil pesem »Vesela nedelja«, ki vse- lo in poskočno razodeva njegovo vero v življenje. Javor prireja po mestih tu- di predavanja in — kakor pravi — zdravi čustvenost doraščajoče mladine.

Mož, ki je videl precej sveta, je Prekmurec Stani-lav Kondor. Mož se je nedavno na svojem potovanju ustavil v Belgradu in razkazoval veliko ma-po izlozih slik najdišč-nejših svetovnih politikov in državnikov. Doslej je prepoval 32 držav kri-

Burgar je ugledne šmihelske družine. Njen pogreb je prižal, kakor zelo so je spoštovali vsi, ne samo domačini, marveč tudi tuji, reveži in brezposelni; saj je bila njena hiša stalno njihovo prenočišče in zatočišče. Svoji družini je bila najboljša mati in vzgojiteljica, ki je tudi za svoje odrasle otroke še vedno verno skrbela s tem, da jih je pošiljala v katoliška društva in jim naročala dobro čitajanje. Ker je tudi »Domoljub« stalno prihajal v njeno hišo, naj ji veljajo te vrstice v blag spomin! — Suha je napravila po naših krajih ogromno škodo, tako da nekateri pravijo, da je bilo lansko leto skoraj boljše, čeprav jim je vse toča pobila. Za živino bo letos posebno trda. — Ta teden začnemo z rednim društvenim delom po vseh odsekih, da se pripravimo na prireditve v dvorani. Vabljeni tudi novinci!

Blagovica. V petek, 26. avgusta smo pokopali 64-letnega posestnika Jožeta Zavbija iz Zg. Lok, brata gosp. svetnika in župnika v Ambrusu. Kaj je pokojni mož pomenil za javno življenje našega kraja, dokazuje najlepše njegova smrt. Že v bolnišnici so se čudili, kako da tega moža vse obiskuje in se zanj zanima. Nadvse veličasten pa je bil njegov pogreb, katerega se je udeležilo zelo veliko ljudi in veličasten duhovniški zbor z gosp. dekanom Strekljem in vseuč. prof. dr. Snojnom na čelu. Pokojni je dolgo časa vodil tukajšnje branilnice, kar v polpreteklem času krize ni bilo hvaležno in prijetno delo. Bil je obični in šolski odhormnik, v prejšnjih letih tudi predsednik Prostovoljnega društva. Posebno dragocene pa so njegove zasluge za cerkev in versko življenje v župniji. Če je bil treba pobirati po župniji prispevke za nove zvonove, za novo semenišče itd. je bil on tisti, ki je tako delo dobro in z veseljem opravil. Najlepše nam to njegovo delo pojasnita nagrobna govora njegovih župnikov. Sedanji župnik, g. dekan Streklj je med drugim rekel: »... poslavljani se od Vas tudi jaz, ki sem izgubil najboljšega sodelavca; njegov bivši župnik g. Hartman pa je dejal: »18 let sva skupaj delala in trpela, bil si mi dezna roka, v 40 letih svojega dušnopastirskega dela nisem našel takega moža«. Za vse to delo je bil on v resnici mož na svojem mestu; mož sposoben in kot le malokdo odločno katoliški. Čeprav je bil kmet in je živel vedno kot kmet, je pa vendar zelo cenil izobrazbo in duševno delo, mnogo je bral in bil zlasti zvest naročnik katoliških časopisov. V svoji katoliški odločnosti tudi v javnem življenju, vkljub hudim nasprotovanjem in političnemu pritisku, ni nikdar omahoval. Nje-

gova pot je bila vedno ravna, jasna in poštena. G. bratu in vsem sorodnikom in prijateljem izrekamo iskreno sožalje, njemu pa naj dobri Bog poplača ne le za osebna dobra dela, temveč tudi za vse javno delovanje v naši občini. Prejšnji mesec pa smo pokopali 80 let staro Bizelovo mater iz Blagovice; 19. avgusta pa 75-letnega Janeza Močnika iz Zg. Lok. N. p. v m!

Podzemelj. Prejšnjo soboto smo pokopali ugledno mater Petrič Ano iz Gradaca. Imela je lep pogreb. — Tretji red in ženska Marijina družba sta jo spremljali z zastavo. — Veliko škode je pri nas napravila suša. Pet in sedemdeset dni je trajala. Take suše ne pomnijo ljudje. Krme imamo samo do Božiča, aje nismo mogli nič vsejati, koruza je majhna, koruza je majhna, koruza je majhna. — Gasilskih veselje pa ne zmanjka. Tako smo v Cerkljanih blagoslovili motoriko in v Gribljah velik Gasilski dom. Blagoslovitev je bila dan pred veselico. — Skupina romarjev je šla letos na Trsat in v Crikvenico, druga skupina pa v Sentjernejki Lurd.

Slovenj Gradec. V sredo, 24. avgusta je neznani tat odnesel iz male zgodovinske cerkvice Sv. Duha lesen kip, ki predstavlja Zvečarja v grobu ležečega. Kip je iz 16. stoletja in predstavlja zaradi lepe izdelave in čestitljive starosti večjo vrednost. Ukraden je bil tudi umetniško dovršen angelček na krstnem kamnu. Sumimo pregorelega ljubitelja umetnin. Svarimo pred nakupom!

Rob na Dolenjskem. Dne 18. avgusta se je zgodila pri nas nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtv. Dvanajstletni Iva Štrle z Osredka je pomagal poganjati konja pri gepiju, ko so domači mlatili. Konju se je utrgala vprezna vrvi in drog ga je tako nesrečno udaril po trebuhu, da je revež nezavesten obležal. Prepeljali so ga v bolnišnico, pa ni bilo zanj nobene pomoči. Na prevozu domov je fantek umrl. Pokoj njegovi duši!

Litija. Na ljudski koli v Litiji je začetek kolo v petek, dne 2. sept. Vpisovanje učencev v obrtno kolo bo v nedeljo, dne 4. sept. od 9—12 dopoldne. Vpisovanje v meščansko kolo v Litiji bo v četrtek, dne 1. sept. za one učence, ki se bodo vpisali v 1. razred. Za ostale tri razrede pa 2. in 3. sept. od 8—12 v pisarni na Stablah. Popravni izpiti pa bodo 31. avgusta ob 8.

Veselo. Cerkvene orgle, katere je napravil pred 97 leti Peter Roje, so bile v preteklem tednu temeljito očiščene in uglasene. Vse to se je izvršilo kot priprava na cerkven koncert, ki bo to v nedeljo, 4. septembra popoldne ob treh. Ljubzen do lepe cerkvene pesmi bo marsikoga privlekel v cerkev, kjer bo za majhno vstopnino mogel poslušati ubrano petje osmih zborov. V sredo, 7. septembra proti večeru bo sprejem g. škofa dr. G. Rožmana. Na Mali šmaren bo tu cerkveno opravilo ob 6 in ob 10 in obakrat darovanje za cerkev. Vmes bo ob pol 7 in ob 8 v. maša. Zjutraj in celo dopoldne prilika za sv. spoved. Popoldne ob pol treh bo pridiga, nato pa slovesna procesija s Marijinim kipom. K procesiji so posebej povabljeni Marijine družbe, da se je udeležijo z zastavami. Fantovski odseki in dekliški krožki v kroljih ter narodne noše iz sosednih in okoliških župnij.

Trebanje. Tudi po trebanjski fari so se pričeli zadnje čase oglašati tatovi koles. Tako je bilo pred nedavnim v Starem trgu ukradeno moško kolo, pred dvema tednoma je pri gostilničarju Bukovcu zmanjkalo skoraj novo moško kolo, pred nekaj dnevi je pa tat ponoči odpeljal novo žensko kolo iz Vine gorice. To v opozorilo ostalim kolesarjem.

Catež pod Zaplazem. V noči od 25. na 26. avg. so tatovi vlomili v dveh hišah. Največji ples so odnesli M. Kotarju iz Dolenje vasi, kjer so napravili škodo za več tisoč dinarjev. Pri g. Kotarju je to že tretji primer vloma, toda doslej še ni bilo mogoče tatov izslediti. Drugi vlom je bil pri Brandstetlarju v Catežu, kjer so odnesli samo nekaj zlatnine, ker jih je neki mimoidoči fant preganjal. Teden prej so pa pri Mačku v Gor. vasi podnevi odnesli skoraj vso obleko. Nujno je potrebno, da bi enkrat te tičke spravili za mrežo. — Letina ne bo slaba, edino sadje in živinska krma se niso dobro obnesli.

Srednja vas v Bohinju. Vsem onim, ki spomladi niso mogli na Sv. Goro, sporočam, da so oblasti dovolile še eno romanje, ki bo v soboto,

žem evela, povsod obiskal vodilne moše ter jih posnel na sliko. Njegova nenavadna obrta mu omogočuje skromno življenje. Sedaj se menda poda na vzhod med Kitajce in Japonce.

Pasja nadč. — Leta 1834 je bilo v Yorku toliko nadležnih cestnih psov, da je mesto p. »evalo po 50 c. za vsakega ubitega.

Pri raznih boleznih, ki so v zvezi s srbečico, je dobro, če uporabljamo puščanje krvi in pa injekcije z lastno krvjo.

Zdravljenje z malarijo se smatra danes že prav posebno kot najboljša profilaktična terapija proti tabes in paralizi.

Neko ameriško sodišče je odklonilo tožbo za ločitev zakona, ki jo je nekdo vložil zato, ker je šele nekaj mesecev po poroki opazil, da ima njegova žena umetno zobovje. — To pride pač do tega, ker ženske pred poroko svojim izvoljenecem nikdar ne pokažejo zob.

V menežariji. Čuvaj mlademu obiskovalcu: »Kaj pravite? Šest let da naj bi bila ta opica stara! No, vi se pa dobro razumete na to stvar. Opica bi bila lahko že vaša mati, mladi mož.«

ki je plul prenizko pod nehom, o lisjakih, ki jih je minilo veselje za zalezovanje in o belih gavranih — »udril je v strune in zapel, ki so v daljnem lesu gradili svoje gnezdo — bojim se, brat, da so gradili trdno!«

Pri mizi so v zadregi umolkli. Ebervajr je pa dvignil oči in si potegnil z roko čez čelo, kakor bi bil vstal v njem neki zabrisan spomin. Škof je jezno pogledal norca in gospod Havnsperk je robato zaklical čez mizo: »Izgubi se, norec! Slišali bi radi kaj boljšega nego norčevske pesmi.« In proti Ebervajru obrnjen je dejal: »Prinašate nam pač dosti novic, gospod prošt? Od vašega brata in nekaj hlapcev, ki so bili pribežali v Salzburg, smo izvedeli, kako hudo sta v Berhtesgadeni pustošila potres in voda.«

In Ebervajr je začel pripovedovati. Njegov glas, sprva plah in negotov, je oživel, oči zasijale in lica so se rožno nadahnila. Zdelo se je, da doživlja znova, kar je opisovala njegova beseda: vso stisko, ki jo je bil videl in sam okusil, vso tolažbo, ki jo je bil dajal in prejemal. Včas je za kratek hip umolknil, da bi zatopljen vase poobčutil, česar ni maral izdajati tujim ušesom in kar je bilo samo njegova last. Radosno razvnet je pripovedoval o dnevnih neutrudnega dela, o prebujajočem se življenju po grozotah smrti. In vsega je prevzela trdna nada o boljših časih, ki čakajo njegovo ljudstvo, odkar je bil našel davi v svoji deželici bogate solne vrelce.

Prošlost je ginila v pozabo, lepši dnevi so se kazali na obzorju.

35

Bilo je o kresu naslednjega leta, ko se je v pripeki vročega dneva pomikal dolg sprevod ljudi, obloženih tovnih živali, voz, konj in govedi skozi gozdno globel ob Ahi po poti proti Berhtesgadeni.

Prošt Ebervajr se je vračal v svojo deželo, namenjen, da začne zidati samostan.

Trije patri so ga spremljali in štirje brati, med njimi brat Vampo, ki so se mu gube na obrazu že zopet začele lepo gladiti. Doslej je bil na vsem dolgem potovanju najboljši volje, toda čim bolj so se bližali »grdim krajem«, tem nemirnejše so zle njegove drobne oči. Zato je pa jasno in veselo žarel Ebervajrov obraz. Neprestano je hodil ob dolgem sprevodu gor in dol ter razgledoval ljudi, živali in tovore. Do sto rokodelcev in hlapcev je hodilo z njim; njihova naloga pa ni bila edino to, da bi postavili samostan in zidano cerkev. Ebervajr je gladil težke konje in jih že videl stopati pred plugom in orati zapeščenjeno zemljo. In kako bodo strmeli gospodarji, ko bodo uzrli to goved! Bila je trdna, postavna plem, ki bo v malo letih izboljšala krčljivo odrejo gadske živine. Izmed tovnih živali jih je nosilo nekaj vreče z zrnjem za prvo ozimino in laneno seme za jari posev v prihodnji pomladi. Dva voza sta bila naložena z vsakojako hišno opravo, da bi se iz nje kmetje naučili, kako si morejo svoje izbe in čumate bolj prijazno opremiti; na nekem drugem vozu zopet je ležalo rokodelsko orodje, kakršnega so uporabljali rezbarji v Partnaghavu in okoli Vertofelza; zakaj umetnosti, rezljati razno podobarsko okrasje in lično domačo opravo, je kanil učiti Ebervajr doraščajoče fante, da bi imeli v dnevih dolge zime donosno delo.

Cim dalje so, zdaj že blizu Gadena, hodili, tem nestrpnije je uhajal Ebervajr naprej; v srečo mu je gorelo nepočakano hrepenenje, da bi že zagledal težko preizkušeno dolino, tiho samotnico in njenega samotnega čuvarja. Prehitel je hlapce, ki so s sekirami utirali pot za živali in vozove, in se spešil navzgor ob šumeči Ahi.

23. in v nedeljo 26. septembra. Obhajanje se z vlakom, ki odhaja z Ljubljane ob dveh in iz Bistrice ob treh. Ogledali bi si tudi Gorico in Trst. Prijave pošljite na naslov Tose Duhovnik, kaplan, Srednja vas v Bohinju. Prijaza mora obsegati: ime in priimek, obdobje imen in priimek, materino ime in deklinacijski priimek; kraj in čas rojstva, vsaj letnica, sedanjí naslov. Priloženi morata biti še dve fotografiji, ki pa naj ne bosta preveč stari in po možnosti enaki. Bohinjci se lahko prijavijo pri svojih županih ali pri Koprivniku, v Srednji vasi in v Bohinjski Bistrici. Stroški za vstop, vožnjo, prenočitve na St. Gori, vstopnine v muzeje in vožnje po morje snajajo 105 din. Prijave se do 15. sept.

Polica pri Viliži gori. Koko župnija je bila prednjačo nedeljo zelo počebna. Tukajšnje gasilno društvo je blagoslavlilo svoje nove motorne brizgalice in g. ban je blagoslovil prvega bohinjskega pribratnika. Za bohinjo pa je bila gđ. Trojančeva in Ljubljane. G. bana smo sprejeli zelo slovesno. Pri kapelici je g. bana najprej posredoval domači g. župnik, župan, šolska mladina, bolniški upravitelj in predsednik sadjarske podružnice. Nato se je razvil mogoben spreved s konjeniki v narodnih nošah na fela, godba, narodne noče, gasilstvo, šolska mladina ter mnogopokrovitelno ljudstvo. G. bana so ob sprevedu živahno posredovali. Na slavnostnem prostoru se postavili in se zahvalili za udeležbo zastopniki gasilstva najprej g. bana dr. Katičana, starejši gasilski zavezniki gospodu dr. Kodretu, okrožnemu predsedniku gasilcev gospodu Dolinarju in drugim. Nato je imel g. župnik primeren nagovor, zahval je blagoslovil nove motorke. Po blagoslovu je imel g. bana lep nagovor, ki je veljal predvsem Polihanom. Njegov govor je mnogopokrovitelno množico nagradila z močnim plaskanjem ter živiličici g. bana. Za njim je govoril g. dr. Kodre o gasilstvu. Govoril je tudi gospod Dolinar. Tri deklice so deklamirale pesmi o gasilstvu. S tem je bil oficijelni del končan. Siedila je prosta zabava s srečelovom.

Zellog. V nedeljo, 14. avgusta, je naša fara obhajala lep jubilej. 25letnico prihodov našega gospoda župnika Antona Hribarja, poslanca in pisatelja. Koliko je os stori - teh letih dobrega za našo faro! Koliko se je stalo truda, da je postavil župnišče in ustanovil samostojno faro Davto. Njegovih zaslug ne bomo naltavali, kajti vemo, da skromnemu gospodu župniku to ne bi ugajalo. Bog nam ga ohrani še mnogo let!

Ambrus. Dne 13. avgusta je bilo v Ambrusu premovanje za sivojavo dolensko živno pod okriljem živinorodne zveze naše zadrage. Priglasne je bilo na premovanje do 50 glav živne in med njo nekaj prav lepe. Vsem živinorejcem na dosegljivih uspešnih dostih in želimo, da je naprej pridelajo za svoj in za splošni napredek naše živinoreje. Banaki upravi in okrajnemu knetiškemu odboru za nakazano denarno podporo za premie naša iskrena zahvala. — Le-

lina bo letos srečna. — V nedeljo, 28. avgusta, je šlo 80 naših otrok na dekanijski mladinski tabor Marijnih vrtov pri Sv. Roku v Zuzemberku.

Šmarina pri Slovenjgradcu. Juna je umrla vzorna in dobra Plesnikova mati iz Legosa pri Slovenjgradcu. Kmalu nato je nenadoma poklical Večni k sebi gospe Verdnikovo iz Šmarina pri Slovenjgradcu. Niso se dobira omenili venci na tem grobu, če je naša mati oči prubljena ko dobra gospa Barle Frančiška, žena učitelja v pok. iz Šmarina. Trpela je dolgo vrnio let na strašni bolezi — rak. Številčen pogreb se pričel s nemim priubljene. Kot dobra krščanska žena in mati je bila tudi ona v III. redu sv. Frančiška in je do zadnjega trenutka upolnjevala svoje verske dolžnosti. Doktor se je smilil hodiči, je bila vsek dan pri svetih smoti. Naredena se je bila skrajni čas vse naše nabožne lase. — Naj ji svetli večna luč!

Svoj vrt. V soboto, dne 21. avgusta, smo spremlili k večernemu počitku št. letnega Zorca Matko. V svojih mislih letih se bil vrnol v Romi in se rad pripovedoval, kakor an pomembni Turci ter je bil ponosen na to, če sebi se večkrat zapel vnošča korabica. Ko je prevezel posnetke, se dr. gosposodri. S seboj je bil vedno priubli. Večkrat se hodi krmiljarji po Nemčiji in je s peharomki izoblaš sopo kmetino. Kupil je kip Kristusove berge ga dal napraviti in razposljal v vsi. Njegov dober delel Bog plačati Obranili ga bomo v trdnem spojinu. Pokoi vsehori duši!

Iz naših društev

Sv. Križ pri Moravčah. V nedeljo 11. septembra bo pri nas slovesna blagoslovitev nove cerkvene šole. Ob tej priliki bo tudi velika prireditel našega Prosvetnega društva. Ob 10 bo sv. maša z ljudskim petjem, po maši blagoslovitev nove šole. Ob tej priliki govori gospod prosvetni nadzornik Franc Erjavec. Slede pozdravi zastopnikov raznih organizacij. Po zborovanju bo tel spreved do Vegovega doma in nazaj. Po opoldanskem okrepilu bodo pete litanije, nato pa ljudsko veselje ob godbi, petju in srečeloru. Od postaje Jevnica imate prijeten sprehod do nas. Kolesarji se lahko pripeljejo do Dolskega ali do Senožeti. Vse kat. organizacije in njihove prijatelje v naši soseski vabimo, da nas ta dan obiščejo. Bog živi!

Temiljevi. Prosvetno društvo v Temiljevih priredi dne 11. septembra prosvetni tabor pod pokroviteljstvom g. ministra dr. Kreka. Vabljeno!

Dražgoše. V nedeljo imena Marijinega letos, 11. sept., bomo poleg romarskega shola, ki vsako leto privabi mnogo častivev sv. Lucije v Dražgoše, obhajali tudi še 30letnico Prosv. društva. Sporedne prodave, ki naj simbolj utrdi našo mladino v zvestobi do katoliških vzorov, bo naslednji v soboto ob 8 zvečer bo zanimivo sklopično pred-

vanje, polje mešanega shora in Finigarjeva igra »Nova zapovedi. — V nedeljo ob 9 sprejem gostov, ob pol 10 sv. maša, nato prosvetni tabor pri cerkvi, na katerem govori več govornikov. — Po ob 2 litanije, nato v Prosv. domu akademija z igro »Nova zapovedi. Po igri prosta zabava s srečelovom. Ves dan sodeluje godba iz Sele. Prosvetno društvo iz sosesčine vabimo, da se udeleže naše proslave, če mogoče v krojih in narodnih nošah. Pridite, da bo ta dan lepo v Dražgošah!

Podbrzeje. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 4. septembra, ob pol 8 zvečer na Taboru duhovno igro »Siehernik. Pred igro simbolične vaje. Če bo vreme slabo, se igra preloži na dne 8. septembra in se vrši ta dan ob slabem vremenu v dvorani. Ker so postale igre na prostem splošno priljubljene, vabimo kar najlepše vse okolišane.

Zagorje. Prosvetno društvo iz Čemšenika pripravi v nedeljo, dne 4. septembra, ob 4. popoldne v Zagorju pred cerkvijo Petančičovo farno igro »Miklova Zalca. Sodeluje orkester Prosvetnega društva iz Zagorja. — Vabimo!

Kostanjevica na Krki. Na praznik Marijinega rojstva zvečer ob 7 priredi Prosvetno društvo v Kostanjevici ob lepem vremenu na prostem pred farno cerkvijo, ob slabem vremenu pa v dvorani prelepo igro: »Siehernik, na kar opozarjamo mešane in vse farane, pa tudi okolišane vabimo vabimo in prosimo: pridite, ne bo vam žal ne truda, ne denarja.

Mirna. Pravijo, da znaajo črnokolci točo doleti in ne vemo, kaj še vse. Če res, boste lahko videli v soboto zvečer ob 7 ali pa v nedeljo, 11. sept. ob 3 pop. v Prosv. domu, ko vam bodo naši izvrstni igralci igrali dramo »Črnokolci. Pridite vsi — ne bo vam žal.

Trebelno pri Mokrenogah. Gasilska šola na Trebelnu je obhajala dne 21. avgusta 25letno delovanje. Nabavila si je nov prapor. Gosp. dekan Ivan Tomžič je blagoslovil prapor, kateremu so kumovali gosp. župnik Leop. Grebenč, obč. tajnik Julija Rozman in pošt. uprav. Anica Petjak. O pomenu in potrebi gasil. čet so govorili: g. dekan, župni starejšina g. Černe, zastopnik okr. obč. šolskega gosp. Zajc, obč. tajnik Kurent in St. Rupert in predsednik občine Grebenč. Kakih 100 gasilcev, domačih in povabljenih, je delihvalo mim. močnatih gostov. Igrala je godba z Sele cerkve. Siedila je veseliča združena s petjem, godbo in streljanjem za dobitke.

Trboje. Dan naših lepih prosvetnih slovesnosti je minil. Nikdar ne bomo pozabili občani našega pokrovitelja ministra dr. Miha Kreka. Prvič je prišel med nas in velika večina naših ljudi ga osebo se ni poznala, pa se je vsem zdelo, da je naš domačin in prijatelj. Po sprejemu g. pokrovitelja je krenil spreved proti prosvetnemu domu, kjer je predsednik

Dr. Fr. Trdan

Oj, Triglav moj dom...

Dobra dva metra od koče stoji lična Triglavska kapelica. Njeno zanimivo zgodovino nam je g. župnik takole opisal: »Ustregel sem nelo duhovnom, ampak tudi mnogim turistom, da sem napravil na Kredarici traven hiše tudi malo, pa lično kapelico, v kateri se lahko mašuje. Prostora imajo v njej mašnik in kakih pet ljudi, drugi stoji lahko med mašo zunaj pod vratmi. Nad vratmi je v marmornati plošči napis: Ave Maria, gratia plena. Tudi motraj je napis: Aedificavit Jac. Aljaž par. adiuvantibus benefactoribus, fecit mg. Pezzano — postavit Jak. Aljaž, župnik, s pomočjo dobrotnikov, vgradil Pezzano. Zvon nad vhodom, težak deset funtov, sem kupil pri Samtasi v Ljubljani in ga koj peljal v St. Vid k Belcu, da mu je naredil belezen jarem. Nad njim je strelorod. Nekaj so mi pripomogli dobrotniki, večinoma sem pa stroške za zidavo plačal sam. Tudi cerkevno obliko in posode sem oskrbel. Lep mašni plašč je podarila baronica Lazarnini, prednica usmiljenih sester v Begunjah, drugi plašč je ravnateljica deklinske šole na Dunaju zaradi priporočila gosp. Mantuanija.

Kapela je posvečena Luriki Materi božji. Bohinjec iz Velega polja so pozneje milo prošle, naj bo kapela posvečena Mariji Snežnici, kar ima lep pomen, pa je bilo prepozno. Kip Marije so bohinjke pastirice lepo okrasile s planinkami. Kadar je težna noč in pozni turisti ne morejo najti Kredarice, takrat zabas oskrbnik Arh zvoni z zvonom nad kapelo; tako se orientirajo turisti, ki spodaj v temi tavajo.

Tako je Marija tudi najboljša gorska zvezda. Po končani sv. daritvi, ki so se je udeležili tudi vsi v koči zbrani izletniki, smo poskušali prostor za petjo. Posebna čustva se porajajo v duši. Vse nočrog mirno skalovje, gruči, pesek, sneg in led; veter polje svojo pesem venomer, stene pokajo, zdi se, da zdaj pa zdaj poletimo s kofo vred na dno prepada. In v koči? Okrog pogrnjenih miz sede turisti, pijejo čaj, si nazdravljajo z okusnim ljutomertanom, kosijo kakor v Ljubljani, pišejo razglednice in se zabavajo kot stari znanci, dasi se mnogi še nikdar v življenju niso videli. Tu gori ni doma sovražstva, ne strankarskih prepiror, tu gori kraljuje bratska ljubav, zato nas tako rado vleče

... nazaj, nazaj v planinski raj.

Naši znanci iz St. Vida so se ravno vračali z vrha Triglava, ko smo mi zapuštili kofo z željo, da se skoraj snidemo. Le postaran možček je ostal v koči in si sivo kopo Triglava ogledaval od spodaj. Pot čez Vrta ga je bila tako zdelala, da ni mogel dalje.

Prišli smo stopati po umetno izpeljani stazi, ki pelje na vrh. Od Kredarice do Triglavskega temena je namreč še dobrih 350 m. Nad nami gošta megla, na doveni veliki Triglavski ledenik, na levi pa do 300 m globoki prepadi. Tiho in počasi smo korakali dalje. Jaz sem sicer skušal prekiniti to enolično tišino zdaj s primernim dovtipom, zdaj z glasnim vriskom, ker sem bil izredno židane volje, toda Gregorice me je resno pokaral z nepopisno ostrim pogledom: »Kdor se žali s Triglavom, tega ugonobe gorski duhovi, ker nočejo, da bi nikavski človek plezal po takih strmih skalah.« Za svoj greh sem sicer dobil odvezo, toda odveze

se je držala tudi pokora: objubil sem moral, da bom do vrha možkal.

Steza je postajala vedno bolj strma, plezali smo kakor po stehi na vrhovih. Na najbolj nevarnih mestih je pot zavarovana s železnimi klini in z debelo vrvo iz lina. Izpica smo se oprezo oprijemali klinov in žic in premikljeno poklatili noge na kamnite stopnice, v živo skalo usokane. Polagoma je pa tudi sicer pogumnega Gregora zapustil strah in stopali smo samozavestneje. Izprav se je marsikje odlomil kamen in z velikim hruščem zdrčal v globoki prepad.

Po enourni hoji se oddahnemo. V skalo pod glavnim grebenom je vridana marmornata plošč s sledečim napisom: V spomin Valentinu Vodniku, ki je bil na Triglavu dne 25. avgusta 1795 leta.

Sklad nad sklodom se vzdiguje, golih vrhov kamen vid. Večni mojster ukazuje: Prid' zider se les ubit.

»Toda, kako je Vodnik na vrh plezal, ko še ni bilo ne markacije, ne železnih klinov in ne žične ograje?«

»To je tudi meni uganka,« se odreže Gregor: rec in kot brhka srna skoči na nogo.

Se nekaj metrov in dosegli smo svoj cilj — vrh Triglava.

Kakor v nekdanje spomine zamaknjen sniva stari velikan sredi svojih sosedov-podložnikov. Od tega skalovja veje tajinstven duh nepoznane davnine. Doveda se ti, da je v teh kamnih vendar še ostale nekaj živega iz davno minulih časov. Kakšno je bilo njegovo teme, ko ga je prikrat videlo šlovesko oko? O da bi le za hip mogel nazaj v tisto dobo, ko je našel naš nemi orjak

Prosvetne zveze dr. Lukman daroval sv. mašo in imel na zbrane množice lep nagovor. Po maši se je začelo zborovanje. Množice kar niso moge nehati s pozdravljanjem drugega gosta ministra dr. Kreka, ko se je pojavil na govorniškem odru. Njegove krepke besede so nam segle do srca. Za njim je spregovoril naš stari znanec prof. Fortuna, nato pa še naš bivši župnik in ustanovitelj naše prosvete g. M. Stular. Popokline so naši fantje in dekleta pripravili lep telovadni nastop, ki je številne gledalce res navdušil. Vsem slavnostim sta kot častna gosta prisostvovala tudi ga. Franja Brodarjeva in g. Jože Burgar. Vsem udeležencem se Trboje za obisk iskreno zahvaljujejo.

Polica pri Višnji gori. Čeprav je naša fara čisto kmečka in imamo obilo skrbi s vsakdanjim življenjem, posebno letos, ko bo slaba letina, vendar se tudi kulturno in prosvetno živahno udeležujemo. Prosvetna društva so kulturna ognjišča, s katerih se zlasti v zimskih mesecih blagodejno razširja omika po naših vaseh in domovih. Zdaj v poletnih mesecih, ko imajo kmečki fantje in dekleta obilo dela na polju, je društveno življenje nekoliko počivalo. Vendar pa smo se že začeli gibati in kaže, da bo letos v Prosvetnem domu prav živahno. Igralsko sezono je začelo bratsko Prosvetno društvo s Prežganja z znano igro »Podrti križ«. Na Marijina praznik 8. septembra ob 3 popoldne pa bodo pri nas gostovali vinjogorski študentje z najboljšo slovensko dramo Cankarjevimi »Kraljem na Betajnovi«, ki so ga v Višnji gori z velikim uspehom uprizorili. Ker je čisti dobiček namenjen za pomoč revnim študentom, zato vabimo vse prijatelje, da se igre v čim večjem številu udeležijo, saj je znano, s kakšnimi težavami se mora boriti danes kmečki študent. Pa tudi igra sama po sebi zasluži, da si jo vsak ogleda. Zato 8. septembra vsi na Polico!

NAZNANILA

d Slovenci! Slovenke! pokažite z udeležbo na Slovenskem dnevu v Kočevju svojo narodno zavestnost.

d Razstava cerkvene umetnosti. Razstava novih cerkvenih oblačil, ki jih je oskrbelo bratovščina sv. Rešnjega Telesa za ubožne cerkve ljubljanske škofije, bo letos od nedelje 4. septembra do Malega Šmarna 8. septembra v II. nadstropju škofijske palače. Odprta bo vsak dan dopoldne od osmih do dvanajstih, popoldne od dveh do šestih. Obisk

razstave, na kateri so vsako leto nova, v resnici krasna dela, vsem prav toplo priporočamo.

n Dijaški zavod v Kranju ima še nekaj praznih prostorov. Sprejemajo se zlasti dijaški kmečkih staršev. Zglasite se ob vpisu v gimnazijo pri vodstvu zavoda, ki bo 1., 2. in 3. septembra.

n V Zireh nad Šk. Loko otvorijo šolske sestre de Notre Dame s 15. oktobrom prvi šestmesečni kmetijsko-gospodinski tečaj. Pričasniti se je do 31. septembra. Sprejemajo se dekleta od 16. leta dalje.

n Kmetje laškega okraja opozarjamo na predavanje o lovskem zakonu in o kmečki zaščiti, ki ga priredi v nedeljo 4. septembra po prvi sv. maši v Društvenem domu Krajevna kmečka zveza na Dolu pri Hraščniku. Predaval bo g. dr. Josip Voršič iz Ljubljane. Ne zamudite prilike, da se počutite o teh najbolj perečih vprašanjih in opozorite tudi sosede, naj se tega predavanja udeležijo!

n Pričetek šole pri uršulinkah v Škofijski Loki. Vpisovanje v meščansko šolo, nemški in trgovski tečaj ter kmetijsko-gospodinski šolo bo dne 1., 2. in 3. septembra. Redni pouk za meščansko šolo in tečaje se prične 10. septembra, za kmetijsko-gospodinski šolo pa dne 1. oktobra. Gojenke naj pridejo v zavod najkasneje dne 9. septembra.

I. Zverne banovinske razstave malih živali v Ljubljani ne bo zaradi aliarke in parkljeve v Ljubljani. V okviru velesejma bo letos prirejena le loterija s krasnimi dobitki, kot so: 3 motorna kolesa, 20 moških in damskih koles, 2 šivalna stroja, 2 radio-aparata, 1 spalnica, 1 harmonika, 1 kuhinja, 1 fotoaparat, 1 zaboj sladkorja, blago za eno moško obleko, blago za eno žensko obleko, 1 kladra drv, 1 vreča moka, 2 kosi, 2 ovci, 1 kurčica ter še okrog 400 ostalih krasnih dobitkov v vrednosti 80.000 din. Cena posamezni erečki je 5 din. Srečke so naprodaj v pisarni Zveze, Ljubljana, Karunova ul. 10, dalje pri vseh rejjskih organizacijah, v ljubljanskih trafikah in na velesejmu v paviljonu F, kjer bodo glavni dobitki tudi razstavljeni.

»Ljubljana v jeseni«, jesenska prireditev Ljubljanskega velesejma bo letos od 1. do 12. septembra. Za to prireditev je Generalna direkcija drž. železnice dovolila polovično vozino, in sicer za potovanje v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Na obojni železniški postaji je treba kupiti poleg cele vozne karle do Ljubljane še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Na to izkaznico bodo v Ljubljani na velesejmu dali potrdilo o obisku in izdali velesejsko legitimacijo, nakar ima obiskovalec

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČA. MO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENC« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE V DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILKE LISTA NA OGLEDO.

brezplačen povratek. Jesenski velesejem bo podal sledeče: Mednarodno razstavo fotografije in filma. Umetnostno razstavo. Gospodinsko razstavo »Naši gostje«, ki jo priredi Zveza gospodinj. Vzoren saden vrt. Razstava industrijskih in obrtnih proizvodov, med njimi tudi razstava pohištva. Razstavo aeroplanov. Posebno velika bo razstava poljedelskih strojev, avtomobilov in motornih koles ter radio aparatov in pa razstava živilske industrije. Dne 1. in 2. septembra bo Državna razstava plemenitih psov. Tekma harmonikarjev se bo vršila 11. septembra. Obiskovalcem bo na razpolago tudi prijetno zabavišče in pa variete s prvovrstnimi atrakcijami.

Na Mali Šmaren 8. septembra 1938 bo v Litiji občni zbor OKZ za litijski sodni okraj. Začetek ob pol.10 popoldne v Prosvetnem domu v Litiji. Občni zbor je važen, zato je dolžnost vseh KKZ litijskega sodnega okraja, da pošljejo svoje delegate (vsaj načelnika in tajnika). Na tem občnem zboru se bo izvolil tudi novi okrajni odbor KZ. Tudi MKZ iz Zagorja in Smartna naj pošljejo svoje delegate.

k Materam. Kako naj ravnajo matere po porodu s svojimi novorojenčki in dojenčki? Priredil dr. Justin. Izdala Slovenska krščanska ženska zveza. Cena 3 din. Plačljivo tudi v pisemskih znamkah. Naroča se pri upravi »Vigredie, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

Sušenje sadja v gospodinjstvu. Kako pravilno pripraviti za praktično sušilnico za sušenje sadja na štedilniku, nam pove slika z navodili v knjižici »Kuhaj varčno in do bro«. Cena 3 din. Plačljivo tudi v pisemskih znamkah. Dobi se pri upravi Vigredie, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

še zeleno kapo, ko so na njegovih prsih še poživale vitke jelke in košate buke in si šepetale povest iz časov, ki jih več dni...

Dan je bil lep, razgleda pa nismo imeli posebno ugodnega, samo Trentarsko dolino so obsevali sončni prameni. Globoko prepad in grape pa so polnile meglice, ki jih je veter tudi preko Triglavovega temena dvigal in z bliskovito naglico podil proti severu. Le zdaj pa zdaj se je pokazal kak bližnji vrh, a je zopet v sivi megli izgubil, kakor da bi se nasibal. Pravi pa, da spada razgled s Triglava med največja in najrazsežnejše v vseh Alpah. Triglav lahko tekmuje celo s svetovno znanimi švicarskimi velikani. Zato poje Raumbach v Zlatorogu:

Molče orjaki zro me v led zaviti,
kadar na tebi mi srce igra;
Italija pod mano v sončnem sviti
pozdravlja me in val morja.

Vrh Triglava je sloveči Aljažev stolp, najvišja stavba v vsem slovanskem svetu. Izdelan je iz samega železa. Visok je 2 m, v premeru pa ima 1,25 m. Štiri majhna okonca gledajo proti štirim glavnim stranem neba. V njem je za štiri osebe prostora. Železne vrvi ga varujejo pred vetrom in viharji, bakrena vrvi pa ga ščitijo pred strelo.

Stolp je napravil kleparski mojster Anton Belec v St. Vidu nad Ljubljano. To sicer ni nič čudnega, zato so kleparji, čudno in čudna in zanimiva pa je bila Aljaževa zamisel. O tej mi je že živel g. Belec večkrat takole pripovedoval: Nekoga dne me v moji delavnici obišče moj stari znanec in prijatelj g. župnik Aljaž.

»Dobro dan, Tone!«
»Bog daj, g. župnik.«

»Tone, vzemi v roke meter, stopi v sredo delavnice, zavrti se okrog desne noge in tako z metrom začrtaj krog.«

Izrpa sem menil, da se gospod šali, saj je bila to njegova navada, vendar sem ga ubogal in stila, kar in kakor je veleval.

»Zdaj pa postavi v sredo začrtanega kroga stolček, sedi nanj ter zmeri višino od tal do obla.«

Stvar se mi je zdelo čimdalje bolj smešna, pa sem kljub temu delal, kakor je gospod narečal. Ko sem zmeril in zabeležil zmerjeno višino, nadaljuje g. Aljaž:

»Zdaj pa odstrani stolček, stopi iznova v krog in stoj zmeri višino od tal do obla.«

Tudi to sem storil. Kaj neki bo iz tega? Nekaj trenutkov oba molčiva, potem pa prekine molk g. župnik in reče skoraj slovesno.

In tako se je dobesedno zgodilo. Stolp smo ponesli na Triglav moji pomočniki in jaz.

V tej najvišji stavbi Jugoslavije je shranjena spominška knjiga, Mampljica in štirje okrogli stolčki za odpočitek. Ko sem tudi jaz ovekovječil v spominški knjigi svoje ime, sem opazil, da je moj podpis letos že 1082. Posebno veliko turistov je prišlo iz Hrvaške in Srbije.

S pogledom proti Koroškini in zeleni Goriški smo se poslovili od našega planinskega orjaka. Kazalec je kazal tretjo uro popoldne. Izrpa je bilo vse brez nezdge, vselega obraza in z zadovoljstvom v srcu smo hiteli navzdol. Pa glej ga spaka! Megla se razprši, pred nami leži razgrnjen širok lednik. Iz napol vidnih stopinj je bilo lahko sklepati, da je že pred nami nekdo poskušal svojo turistovsko srečo. Gregorec, dasi navadno zelo oprezen, tu veliko ne pomišlja, ampak zakliče: »Pogum in v primerni razdalji za menoj!« Toda

še nisem bil premaknil noge in že me je obšla ledena zona. Sicer se pa tak prizor ne da popisati, treba ga je videti na lastne oči. Jaz tega prizora nikdar ne pozabim. V hipu, kot bi trenil, je bil naš zastavonosce že deset metrov pod nama. Sreča v nesreči pa je bila, da ga je ledeni plaz vrgel na rob zmazlega snega. Pri neradovoljnem drčanju navzdol je zadel ob kamen, ki je postal zanj rešilna bilka. Da ga ni rešil kamen, bi ga bil še tisto noč v svojem hladnem naročju objel več sto metrov globoki prepad.

Ko smo pozno v noč v hotelu Triglav v Mojstrani legli k počitku, se nam je ponovno izvil iz pre hvalčni vzhik k Lurški Materi božji na Kredarici. Preplašeni Gregorec pa je celo v sanjah ponavljal: Ave Maria, gratia plena!

DOBRO ČTIVO

»Podkoren«, črtice iz preteklosti vasi in gorenske doline, spisal stolni kanonik Jos. Volc, obsega 77 strani in stane 15 din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Vsak športnik, bodisi avtomobilist, motociklist, kolesar, letovislar, ali turist, ki je že nešteto krat slišal ime »Podkoren«, pa si ni znal predstavljati pravega pomena tega kraja in njega zanimivosti. Slišal je morda nekaj o podkorenskem sedlu, o cesti, carinarnici, a o kraju in okolici pa ni vedel ničesar. Zato moramo biti g. pisatelju hvaležni za to zanimivo knjižico, iz katere bomo spoznali vse zanimivosti kraja iz preteklosti in sedanjosti, o čem in navadnih prebivalstva itd. Knjižico krasijo več umetniško izdelanih slik, delo Jugoslovanske tiskarne.

P I S A N O P O L J E

Možu dela in molitve v slovo

Releče pri Škofji Loki.

Po 30 letih plodonosnega dela se je v nedeljo poslovil od reteške župnije gospod svetnik Mersolf Janez, ki je odšel v zaslužni pokoj. Župljani so mu priredili v cerkveni dvorani poslovilno prireditev, iz katere je dihala velika ljubezen faranov do dušnega pastirja Nobeno oko ni ostalo suho pri odhodu iz dvorane, pa tudi g. svetnik se ni mogel zdržati solz ob slovesu njegovih očišč, katere je pasel z očetovsko ljubeznijo nad 30 let.

Delavnost g. svetnika je bila res vsestranska. Ustanovil je Prosvetno društvo in postavil cerkveni dom, v katerem imajo prostor vse prosvetne in cerkvene organizacije. Nobene prireditve v domu ni zamudil in pri vsaki je pomagal. Vedno je tudi skrbel za strokovno in duševno izobrazbo članov, zato je stalno prirejal potrebna predavanja. Za mladino je ves gorel in zato je bil najbolj srečen v njeni družbi. Ziral jo je v društvu, v fantovski in dekliški Marijini družbi. Posebno za moške je skrbel; ustanovil je Apostolstvo moži in sveto uro pred prvimi petki, kar se mu je oboje posrečilo. Pri vsakem delu je bil stanovit, prvi neuspehi ga niso nikdar potrli. Poleg svoje globoke pobožnosti je vedno imel tudi skrb za lepoto hiše božje in njene okolice. V letih svojega pastirovanja je povečal cerkev, naredil novo pokopališče, poskrbel za nove zvonove, električno razsvetljavo, nov pevski kor itd.

Vedno je bil tudi pripravljen pomagati pri gospodarskih organizacijah. Kadar se je šlo za napredek vasi ali fare, je bil on prvi zraven, pa ne kot številka, ampak kot eden prvih delavcev. Zelo se je veselil nove šole, mnogo se je trudil zanjo, vendar je Bog tako odločil, da v njej ne bo več učil. Imel je zelo razvit gospodarski čut in zato so ga gospodarji pri svojih organizacijah vedno hoteli imeti in mu zapuili najvažnejše posle.

Koliko dobrega je storil pri širjenju katoliškega tiska! Po njegovi zaslugi ima v reteški župniji vsaka družina najmanj en katoliški list. Najbolj pa so razširjeni Domoljub, Bogoljub in Mohorjeva družba. S pomočjo dobrega tiska je mogel doseči pri svojih faranih tako lepe uspehe na prosvetnem in cerkvenem polju. Vedno je imel odprte roke za reveže. Koliko je razdal domačin in tujin revežem, to ve samo Bog. Če je bilo pa treba podpreti kako dobrodelno ustanovo, on gotovo ni izostal. Bil je tudi velik prijatelj misijonov in je v ta namen mnogo molil in veliko daroval.

Naj omenimo še njegovo gostoljubnost in preostrežljivost. Uradnih ur sploh ni imel. K njemu si lahko prišel zgodaj zjutraj ali pozno zvečer, vedno si bil prijazno sprejel. Živel je na kmečki fari, zato se je popolnoma uživel v kmečke razmere. Bil je res mož dela in molitve, resnicoljuben in odkrit v govorjenju, plemenit v dejanju. Zmota je vedno in povsod pobijal. Ljubil pa one, ki so se molili. Poleg vsega tega pa je bil kremenitega značaja in ni odstopil od svojih načel niti za las tudi v najtežjih trenutkih.

Tak je bil reteški g. župnik. Plačnik naj mu bo Bog, ker mu farani vsega tega nikdar ne morejo povrniti. Molili pa bodo zanj, ker so mu hvaležni za vse, kar je dobrega storil med njimi.

Bog naj gori v prijaznem Naklem blagoslovi njegove jesenske dni, da se bodo pomnožili v števila let in da bodo zdravi in srečni.

Kotoličan mora ljubiti svoj narod

2. Ljubezen do naroda kažemo s tem, da svojo narodnost visoko cenimo, da se z vsemi dovoljenimi sredstvi trudimo za njen razvoj in da jo branimo.

Četudi človek ve, da so na svetu še plemenitejšje in izobraženejše matere, kakor je njegova lastna, vendar svojo mater centi višje in jo bolj ljubi kakor vsako drugo. Prav tako čustva imamo nasproti svoji narodnosti. Vsako reč tem bolj cenimo, čim več vrtin vidimo na njej: vsakdo je torej dolžan potrpeti se, da spozna svoj narod, njegov razvoj, njegove vrline in dela njegovih sinov. Pri tem pa nihče ne sme slabosti in nepopolnosti naroda smatrati za čednosti, marveč mora slabosti pripoznati in se po svoji moči truditi, da jih odpravi.

Za svojo narodnost akribimo, če imamo na vsakem koraku na misli dobro svojih sonarodnjakov, bodisi pri nakupovanju, pri oddajanju dela, pri sprejemanju slug in delavcev, pri razdeljevanju miloščine itd. Zgled nam dajejo v tem primeru Židje, ki kažejo med seboj tako sočidarnost in vzajemno podpiranje.

Braniti svojo narodnost sme dolžni posebnost v tem primeru, če nam kdo hoče vzeti ali ugonobiti našo katoliško vero ali materinsko govorico, ki je najsinejšja vez članov iste narodnosti. Po pravici se imenuje govorica jezik, ker je tako vzržen organ narodnosti, kakor važen ud je jezik pri organizmu človeškega telesa. Ilustrovani pregled katoliški (poljski list) — Kat. ljudski: katolikem (Franc Spirago).

KULTURNI KOTICEK

Dragotin Kette.

Rodil se je 19. januarja 1876 na Premu na Notranjskem. Njegov oče je bil učitelj. Studiral je v Ljubljani in v Novem mestu, kjer je tudi maturiral. Po maturi je šel v Trst k vojskom. Tu se je prehladil in si nakopal jetiko. Umrl je 26. maja 1899 v Ljubljani v stari cukrarni. Ze v dijaških letih se je spoznal s Cankarjem, s katerim sta si bila velika prijatelja. Sodeloval je v začetku v »Vrtcu« in »Angelčku« s svojimi mladinskimi pesmimi. Znal je precej jezikov, zato se je lahko poglubil v razna slovstva. Pisal je tudi basni. Pisal pa je večinoma lirične pesmi. Spočetka riše vesela razpoloženja in iz njegovih pesmi govori nagajivost in dijaška razigranost. Večina njegovih pesmi pa je prežeta z ljubavnim čustvom. Njegove zadnje pesmi so polne razmišljanja. On je za Prešernom največji pesnik soneta, to je pesmi, ki ima 14 vstic, dvakrat po štiri in dvakrat po tri vstice. Poleg tega pa je bil eden prvih, ki je uvedel pri nas avobodno pesniško obliko, to je, da se ni oziral na to, da bi imela pesem rime in pravi ritem. Najbolj znani njegovi soneti so: Adrija, Moj Bog, Slovo, Tihe noči, najlepši pa je Na očetovem grobu. Njegove pesmi so izšle po njegovi smrti l. 1900 v prvi, in leta 1907 v drugi izdaji.

Josip Murn-Aleksandrov.

Rodil se je v Ljubljani 4. marca 1879. Njegovo življenje ni veselo. Stanoval je večinoma v stari cukrarni, tej veliki hiši ob Ljubljanici, ki je bila polna gorja in trpljenja. Studiral je v Ljubljani. Po maturi je šel na Dunaj, a ni dokončal, ker ga je kmalu napadla jetika. Delal je po raznih pisarnah. Umrl je 18. junija 1901, v isti sobi, kakor Kette. Njegove pesmi so po večini lirične. Priobčeval jih je v začetku v »Angelčku« in »Vrtcu«, potem pa kakor Kette v »Ljubljanakem zvonu«. V svojih pesmih izpoveduje svoja osebna čustva, podal pa je tudi vtise, ki jih je dobil iz zunanjega sveta. Polne so gledanja in prisluskovanja polj in njiv in gozdov, žitnega polja in vse to, kar krasi naravo. Zlasti so lepe njegove kmečke pesmi: Kmetaka pesem, Zensitovanjska, Vlahi, lepe pa so tudi: Pesem o klasi, Pesem o ajdi, Sentjanžvo in druge. Njegove pesmi so bogate novih izrazov in lepih slik in primerov. Vse to je črpal iz narodnega jezika. Njegove pesmi so izšle s naslovom »Pesmi in romance« po njegovi smrti, ko jih je izdal dr. Ivan Prijatelj 1903 s prekrasnim uvodom s pesnikovem delu in življenju.

Perilo je dražje kot milo!

Ne varčujte pri milu - v škodo perila! Vzemite Schichtovo terpentinovo milo, ki pere zares temeljito in varuje tkanino. Zasluga Schichtovega terpentinovega mila bo, če bo

perilo bolj trpežno in vedno bleščeče belo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo

V vsako hišo »Domoljuba«!

RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila spored in obvestila.

Četrtek, 1. septembra: 10 Prenos otvoritve ljubljanskega velesejma: — 13.20 Koncert Radijskega orkestra. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 10 minut zabave. — 20 Plošče. — 20.10 Slovenska pesma za Slovence. — 20.30 Plošče. — 21.10 Koncert komorne glasbe. — 22.15 Radijski orkester. — **Petek, 2. septembra:** 13.20 Koncert Radijskega orkestra. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Zanimivosti. — 20.10 Obvezno ljudsko zavarovanje. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — **Sobota, 3. septembra:** 18 Radijski orkester. — 18.40 Pogovori s poslušalci. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Pregled sporeda. — 20 O zunanji politiki. — 20.30 Pisan večer. — 22.15 Rad. orkester. — **Nedelja, 4. septembra:** 8 Koncert tamburaškega septeta. — 9 Napovedi, poročila. — 9.15 Prenos cerkvene glasbe. 9.45 Verski govor. — 10 Radijski orkester. — 11 Otroška ura. — 11.30 Koncert lahke glasbe. — 17 Kmetijska ura. — 17.30 Slovenske narodne pesmi. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Samospevi. 20.30 Prenos iz velesejske restavracije. — 21.30 Plošče. — 22.15 Radijski orkester. — **Ponedeljek, 5. septembra:** 13.20 Koncert Radijskega orkestra. 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Zanimivosti. — 20 Plošče. — 20.10 Poročilo o beneški razstavi. — 20.30 Proslava rojstnega dne kralja Petra II. — 22.15 Radijski orkester. — **Torek, 6. septembra:** 10 Prenos službe božje. — 13.20 Radijski orkester. 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 10 minut zabave. — 20 Plošče. — 20.10 Preureditev našega narodno-obrambnega dela. — 20.30 Koncert. — 22.15 Prenos iz velesejske restavracije. — **Sreda, 7. septembra:** 13.20 Koncert salonskega kvarteta. — 18 Plošče. — 18.40 Mladinska ura. — 19.30 Nacionalna ura. — 19.50 Plošče. — 20 Pisan večer. — 22.15 Prenos iz velesejske restavracije.

Staršem najtopleje priporočamo znano enoletno trgovsko učilišče, državno priznani »Christolov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Ko dovršijo učenci-nke to enoletno šolo, imajo možnost nastopiti najrazličnejše pisarniške službe in tudi otvoriti svoje trgovsko podjetje ob zadostitvi zakonskih predpisov. Zavod je potrjen od ministrstva trgovine in industrije. Sprejemajo se učenci gimnazij, meščanskih šol in tudi višjih razredov narodnih šol. To je najbolj praktična šola za pisarniške poklice, največji in najmodernejši zavod te vrste v Sloveniji. Pišite po brezplačne slikane prospekte. Vpisovanje do 12. septembra.

Ljubljanski velesejem 1.—12. septembra 1938 veliko nagradno žrebanje

Brezplačno za obiskovalce velesejma iz tuzemstva
Krasna darila (Izveti so imelniki permanentnih legitimacij za Ljubljano)

Motorno kolo »Bob Phaenomen« (Vok, Ljubljana) □
Radio aparat 4+1 cevni »Super Ingelen« (Tehnik-Banjai, Ljubljana) □ **Šivalni stroj**, modern, pogrezljiv (Vok, Ljubljana) □ **30 prvovrstnih damskih in moških koles:** »Tribuna« F. Batjel, »Condore«; S. Rebolj in drug. »Restac«; Splošna trgovska družba, »Turnier« in »Elite«; H. Suttner, »Axo«; Ign. Vok »Panax«

Darila so razstavljen na velesejmu. Odtrgaj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v zapečateno žaro, ki stoji ob glavnem vhodu. Dan obiska poljuben med 1. in 12. sept. Komisijsko žrebanje bo 12. septembra ob 5. uri popoldne na velesejmu.

»Domoljube stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, in-rate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. — Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Uredniki: Jože Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čedč

NAVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HISA V JUGOSLAVIJI

TRPEZNO polvolneno razne barve

VOLNENO v zeleni, sivni, modri in rjavi barvi

BOLJŠE polvolneno za športne obleke

KAMGARN razne barve, modno vzorčast

TRPEZNO drobno vzorčasto, priljubljene barve

KAMGARN črne in modre barve, vzorčast

32 61

Sukno

36 za moške obleke 66

50 78

Sternecki

CELJE 19

Smarje. Za dolgo ni bilo take živahnosti v Smarju. Vse dela, hiti, vse se pripravlja. Mladina, zbrana v naših organizacijah, pripravlja za 4. september tabor, kjer hoče skupno in enotno izpovedati svoje zahteve, izpovedati vdanost domu, cer-

kvi in državi. Spored tabora: Ob pol 9 sprejem gostov in spreved; ob 10 sv. maša; ob pol 11 kmečko zborovanje; ob 2 večernice; ob 3 telovadai nastop. Po nastopu prosta zabava in srečolov. Prijatelji, v nedeljo vsi v Smarjel

... ne milostljiva gospa, ni
„prav isto“

Samo Nivea vsebuje Eucerit, krepčilno sredstvo za kožo. Nobeno drugo sredstvo za negovanje kože ni »prav isto«. Nivea krepi kožno stančje in zmanjšuje nevarnost sončnih opeklin. Z Nivea okrepčana koža porjavi hitro in enakomerno ter jo varuje pri nagli ohladitvi pred prehladom.

CELO LETO MOŠT (šira)

lahko trajno pripravite iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove
Brez kakih aparatov! Brez izgube časa! Brez strokovnega znanja!
s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**

Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higijensko!
Odobril Ministrstvo poljedelstva.

Pojasnila in cenik pošlje brezplačno: **RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ul. 1.**

Dunajski sejem

11. do 17. septembra 1938

Tehniški sejem do 18. septembra

Znatne vozne olajšave.

Brez potnega vizuma! S sejsmsko izkaznico in potnim listom prost prehod v Nemčijo. Ogrski prehodni vizum se dobi s sejsmsko izkaznico na meji. Znatno znižana voznina na jugoslovanskih, ogrskih in nemških železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejsmske izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

Wiener Messe A. G. Dunaj VII
in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Ptnik)
Gajeva ulica (Nebotičnik)

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Ptnik),
podružnica hotel Miklič nasproti glavnega kolodvora, in njene podružnice.

Brzoparilniki z bakrenim ali jeklenim v
ognju potiskanim kotlom.
Zgalski kofli vseh sistemov in velikosti, ter ras-
novrstne druge kotle za pralnice,
kuhanje krme t. t. d. bakrene in železne. — „Signal“
avarske proti vlonu, kateri signalizirajo s strelom. —
Zajamčeno prvovrstno blago in na nižje cene dobite vedno
pri: tvrdki.

Kotlarika dr. z o. z., Ljubljana
Kotlarska ulica št. 23. Telefon 37-92
Sprejemamo ponudila! Zahtevajte prospekt!

Ni vse zlato, kar se svetli!

Zato ne kupujte od tistih, ki Vam po
Vaših domovih in vaseh vsiljujejo razno
blago. Ako hočete biti po nizki ceni
dobro občeženi in obuti, pridite v staro-
zrjano trgovino z mešanim blagom

Ivan A. Grosek - Trebnje

Jabolka obrana, sortirana,
za izvoz, kupuje v
večjih količinah
Gospodarska zveza, Ljubljana

Kdor hoče najugodnejše prodati

dolarje, lire, franke
in sploh tuji denar, naj se obrne na
Prometno banko v Ljubljani

— poleg škofije. — Banka je ves čas
krize izplačevala vlogo neomejeno v vsaki višini

Prehlic. Hafner Jože, uradnik iz Zabnice št. 1, obžaluje
in prekletno kot neresnične žiljive besede,
ki jih je raznašal o Hahniku Karlu, kaplana iz Stare
Loka, in se mu zahvaljuje, da je odstopil od zasebne
tožbe.
Škofja Loka, dne 22. avgusta 1938.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Mizarskega vajenca

poštene kmetijske dru-
žine sprejme s vso
oskrbo Alojzij Moljk,
Gorenja vas 12, Gor.
Logatec.

Med Zadruga »Čebelarska družina«
1707, Ljubljana je do-
bila vprašanje za izvoz
večje količine hojvega
medu. Pismene, pov-
zorčene ponudbe z na-
vedbo cene in količine
na »Čebelarsko dru-
žino« v roke Kovač
Jakob — Ljubljana.
Tržaška cesta 44a.

Usinžbenca ki se ra-
zume na
čebelarstvo in sadjar-
stvo, sprejemem. Pred-
nost imajo starejši
samci. — Ponudbe na
upravo Domoljuba pod
»Čebelar« št. 13.833.

Ortnarji! Rezano žico
za vence in
šopke dobite v želez-
nini Fr. Stupica, Ljub-
ljana, Gospodarska 1.

Kolesa najnovejši le-
tošnji modeli
v največji izbiri že od
Din 550— naprej. —
Nova trgovina, Ljubljana,
Tyrševa cesta 36,
(nasproti Gospodarske
zveze).

Fanta za k živini sprej-
mem. Franc Su-
šteršič, Dobnice, St. Vid
nad Ljubljano.

Mlinar išče službo
ali vzame mlin v na-
jem za takoj. Naslov
v upravi »Domoljuba«
pod št. 13.187.

Šivalni stroj pogrez-
ljiv, zelo
poceni napredaj. Je-
žica 97 pri cerkvi.

Napredaj!

Partija prvovrstnih ši-
valnih strojev z 20 let-
no garancijo veld kon-
kurznega nakupa po
izredno nizkih cenah
(tudi na obroke) samo
pri Promet, Ljubljana
(nasproti Križanske
cerkve).

Moški in ženske

dosežejo z malim de-
narjem lep zaslužek,
ako pristopijo kot dru-
žabniki. Ponudbe na
upravo Domoljuba pod
»Zaslužek« št. 12.745.

Kupujemo ržene ro-
žičke. —
SALUS d. d., Ljubljana,
Aleksandrova cesta 10.

Z krojašk. pomočnika
takoj sprejemem. Delo
je stalno. Ludvik Slak,
krojač, Dobrič pri
Trebnjem.

Šiv. stroja „Plaff“

Cevlarski levoročen in
ženski, ki šika 900 din
napredaj. Gradaška 8.

Posestvo na predaj

v Dupljah pri Tržiču,
tik državne ceste in
kolodvora, primerno
za vsako obrt. Poizve
se pri Lukanc Matevž,
kolar, Tržič.

Mošova esenca Mostin

Z našo umetno esenco
Mostin si lahko vsakdo
z malimi stroški pri-
pravi izbornu, obstojno
in zdravo domačo pi-
jačo. Cena 1 steklenici
za 150 litrov Din 20—,
po pošti Din 35—, 2
steklenici po pošti 55
Din. — Prodaja Droge-
rija Kane, Ljubljana,
Židovska ulica 1.

2500 Din potrebujete,
da zaslužite
1000 Din mesečno. Pi-
šite: »Anos«, Maribor.

Za vsakogar najboljši
nakup
obleke, perila in vsa
praktična oblačila. —
Presker, Sv. Petra c.
št. 14, Ljubljana.

Cvetlični med kupu-
jem.
Najnižje ponudbe na
upravo Domoljuba pod
»Med« št. 12.977.

Starejši hlapci z več
letnimi spričevali, ki
je zmožen popravljati
domače orodje, išče
službo. Naslov v upravi
lista pod št. 13190.

Kovaškega mojstra

iščemo, starejšo osebo,
neoženjenega ali vdov-
ca, treznega in pošte-
nega, za dobro plačo
in dosmrtno. Mora biti
vešč v podkovanju konj
in po možnosti se raz-
umeti tudi v mašine-
riji. Nastop takoj. Oglasi-
ti se je pri »Upravi
samostana Nazaret v
Banja Luki.

Kobilu pinegavsko
pasme, z žre-
betom prodam. Šmarje
št. 4 pri Ljubljani.

Rmečko dekle nad
20 let
staro, pridno, pošteno,
vajeno na polju, molže
in pospravljanja dobi
službo takoj. Dimnik
Jakob, gostilna, Dev.
Mar. v Polju 7.

Samostojna gospodinja

ki se tudi sama rada
peče z živino in zna
dobro kubati, se sprej-
me v boljšo hišo. Po-
nudbe pod »Varčna in
pridna« št. 13.210.

Rože polihove, jazbeče-
ve in vse druge
vrste kupim. Kupim
tudi svinjske ščetine,
konjsko žimo, goveje
ropove in arovco. —
Zdravič, trgovec z
usnjem, Ljubljana, Sta-
ri trg, nasproti kavar-
ne Zalaznik.

V VSAKO KATOLIŠKO HIŠO SPADA KATOLISKI ČASOPIS!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

**Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas
razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.**